БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 174 (8081)
ИЮЛИИН 25
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Хонишон Бутыд Гармаева

...д Гомбоевна эдир наһанһаа ...үбэлгэн хурса, ажалша бэр...ган гэжэ Сүбэгтэ нютагтаа ...дэг байба. Арбан таба-зу...аа (1940 онһоо) хойшо арте... таряанажалай бригадада ...жа захалһан байгаа. Ямар... дэлмэри хэхэдээ нормоёо хо...улэн, шанар һайнтайгаар ...эг, магтаал шагналда хүр...айһан юм. 1947—1948 онууд...озой хонишон боложо хүдэл... зуураа, үнэн сэхэ ажалай ...жэшээ харуулаа һэн.

...һээ дахинаа таряанажалай ...да эльгээгдээд, 1953 он боло...хүдэлмэрилөө.

...хы хүдөө ажахыгаа, тэдэ тоо...тынтэ малажалые саашадань ...ээр хүгжөөхэ, эдеэ хоолой ...үүдые элбэг дэлбэг болгохо ...о партиин ба ороной урда та... КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска ...эй шиидхэбэриин гарахада, ...ойнгоо хонин һүрэгые үдхэл...шаг үгэлгыень арбидхалсаха ...амда түрөө һэн,—гэжэ Бу...омбоевна тобшохоноор хөөрэ...

...итэй шударгуу, эрхим ажал...тыдэй эрмэлзэл хүсэлэнгые ...н дэмжэжэ, хонишон ябаһан ...уршэлыень хараадаа абажа, ...ойнь правлени энэ нүхэрые ...ин хонин ажал хүгжөөлсэхэ ...тар шухала хүдэлмэридэ — ...е даагша болгон томилһон юм. ...хэр Гармаева харюусалгатай ...бариие, колхозниг уудай най...ие харюулхын тула үиэн зүр...о оролдон ажаллаба.

...э тэжээлээр, байра байдалаар ...даха гэхэ мэтын элдэб бэрхэ...үүдтэй тохёолдобошье, зоотех...кэ эрдэм ухаанай заабаринуу... түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ...ээ хэрэглэхэ үүсхэл хэшээл ...анай ашаар түрүүшынтэ...э амжалта туйлажа захалаа.

...54 ондо жэл соохи ажалайнь ...аража, Бутыдэй өөрынь даадаг ...онидһоо 140 хурьгад абтаһан, ...ондо 150 хониноо 154 хурьган ...ан байгаа. Мүнөө жэлдэ бүри ...туйлалтануудтай гэбэл: 123 хо...о үбэлдөө 123 хурьга абажа, ...ье хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. ...зундаа үшөө 30 гаран хо...е хэнзэлүүлээд байна. Бүхы ...нь хонин бүриһөө нэжээд ...а абанхай. Тэрэшэлэн хонид...ооһо хайшалжа абаха түсэбөө ...ээ жэлдэ дүүргэдэг байха юм.

...мэ амжалтануудые хайшан ...туйлааб гэһэн асуудалда харюу ...н тула Бутыд Гармаевагай дүй ...лтэй танилсуулха шухала бо... Манай «Б. М. Үнэн» газетын ...эдэрэй номерто энэ түрүү хони...ой ажал хэрэгүүд тухай тодор...оор толилогдон бэшэгдээ. Тии...ше, гол гол зүйлнүүд тухай... тобшохоноор дабтан хөөрэхые ...алада тоолоогдоно.

...тыд Гомбоевнагай отарынхид ...оо намарай сагта искусствен... аргаар үрэжүүлээд үбэл... (январь, февраль соо) хурь...үлдаг байна. Эртэ гараһан хурь... хабарай түрүүшын ногоондо ...жан түлжэжэ, намар болотор ...э шадалаа хүсэдэг, түрүүшын ...ээ хойшо ноохо үгэжэ эхилдэг, ...жэлгын үедэ һайнаар ондо оро... юм.

Нютагай эрхэ байдалда тааруулжа гэхэ гү, али үбэлэй сагта хонидойнгоо бэлшээгдэдэг байһые хараада абалсан, хурьгадые сакманна аргаар харууһалан түлжүүлдэг болонхой.

Бутыд Гармаева хонидые ямаршье сагта бэлшээхэ талаар нилээд ехэ дүршэлтэй болоо. Хонидые үбэлэй сагта нэмэри дулаан, саһа багатай газарнуудаар бэлшээдэг; хабартаа—шулгын гараха үеэр хагда һайнтай газарнуудта абаашажа адуулдаг; зундаа—үдэ болотор һэбшээтэй сэлгеэн газарнуудаар ябуулдаг, тиигээд ааяма халуунай үедэ (2—3 часай турша соо) хургуулдаг, халуунай бууража захаламсаар бэлшээридэ гаргажа орой болотор эдеэлүүлдэг; үбэл бэлшээхэ газарнуудаа нөөжэ, намарай сагта хонидоо холын бэлшээринүүдтэ абаашажа адуулдаг заншалтай.

Хонидые хаһа саг соонь уһалха, минеральна тэжээлээр хангаха асуудалнуудта ехэ анхарал табидаг.

Нүхэр Гармаева, мүн суттаа хүдэлмэрилдэг нүхэдүүдынь ажалдаа, ажаһуудалдаа культура нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ гэжэ ехэтэ оролдодог байна.

Бутыд Гомбоевна отарынгаа хүдэлмэриие эрхимээр эмхидхэхэһээ гадна, нниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, олоной туһада оролдодог. Нютагайнь хүн зон нүхэр Гармаевагай аша габьяае хараадаа абажа, аймагайнтаа Соведэй депутат болгон һунганхай. Энэ үүргэеэ Бутыд Гомбоевна һайнаар дүүргэнэ.

Тэндэ хүдэлмэрилдэг хүнүүдэй эб эмхитэй, эдэбхи үүсхэлтэй байһанһаа түс отарынхид иимэ амжалта туйлаа. Бутыд Гомбоевна оролдосото габшагай ажалайнгаа түлөө жэл бүри мянгаад тухай ажалта үдэр олодог, арбаад хони нэмэлтэ түлөөһэндэ абадаг юм.

Эдэ хонишодой ажал хэрэгтээ амжалта туйлаха ябадалдань тэндэхи зоотехник Банзар Дамбаев ехэхэн туһа хүртэһэн байна.

Хонин һүрэгые дулаан ба сэбэр байраар, үбһэ тэжээлээр, һайн уһалууряар хангалтада колхозой правлениин, партийна организациин зүгһөө зохихо анхарал табяа һаань, бүри ехэ амжалта туйлагдаха байһаниинь лабтай.

Бутыд Гармаевагай отарынхид КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ, һайн үүлтэрэй, һайхан ноохотой аад, эрхим сортын мяха ехээр үгэдэг хонидые олоор үсхэхын тула ажалай шэнэ баатаршалга гаргахаар зоригжонхой байнад.

Сүбэгтэ нютагай хонишодтол адли гү, али бүри һайн эрхэ байдалтай аад, хонидые үсхэбэрилхэ хэрэг хангалтагүйгөөр шиидхэжэ байһан отаранууд, колхозууд аймаг аймагта үшөөл бии.

Нютагуудтахи партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хонин ажал хүгжөөхэ асуудалда ёһотой гэгшын анхарал хандуулан, түрүү хонишодой дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгон дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Бутыд Гомбоевна Гармаевагай хүтэлбэрилдэг отарын хонишодой ажал хүдэлмэриһөө жэшээ абая!

Сибириин областьнууд, хизаарнууд, автономно республиканuудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

НОВОСИБИРСК, июлиин 23. (ТАСС). Иркутскэ, Кемеровскэ, Курганска, Новосибирскэ, Омско, Томско, Тюменскэ областьнуудай, Тувинска автономно областиин, Алтайска, Красноярска хизаарнуудай болон Бурят-Монголой Автономно Республикын хүдөө ажахын хоёр мянга гаран хүдэлмэрилэгшэд гүрэнэй оперо ба баледэй театрын зал соо мүнөөдэр сугларба. Эдэнэр Сибириин колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай үмэнэ табигдаад байһан ээлжээтэ зорилгонуудые хамтадаа зүбшэн хэлсэхэ байна.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Никита Сергеевич Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Н. И. Беляев, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо В. В. Мацкевич, СССР-эй Совхозуудай министр И. А. Бенедиктов, СССР-эй таряа талханай хэрэгые эрхилхэ министр Л. Р. Корниец, трактор ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын министр Г. С. Хламов, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой гэшүүн В. П. Мыларщиков, Социалистическэ Ажалай Геройнууд Т. С. Мальцев, С. Е. Пятница, Е. Д. Поморцева, В. П. Фоминцев, В. Ф. Дубенко, эрдэмтэ-селекционер М. А. Лисавенко болон колхозой үйлэдбэриин бусад түрүү хүнүүдэй зүблөөнэй президиумдэ һуухаяа ерэхэдэнь сугларагшад халуунаар амаршалба.

Тэрэшэлэн РСФСР-эй Хүдөө ажахын министр П. И. Морозов, РСФСР-эй Совхозуудай министр Т. А. Юркин, РСФСР-эй Мяханай ба һүнэй промышленностиин министр Н. И. Смирнов, РСФСР-эй таряа талханай продуктнуудай министр В. Д. Калашников болон бусад президиумдэ ерэжэ һууринуудаа эзэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой, Российска Федерациин правительствын зарлаһан, Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөе нүхэр Беляев тобшо үгэ хэлэжэ нээбэ.

«1956 ондо ургаса хуряалгые үнгэргэхэ, малажалай байдал тухай, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбые дүүргэхэ тухай» нүхэр Ясновай элидхэл энэ зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

Удаань нүхэр Ясновта үгэ үгтэбэ.

— Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон, — гэжэ тэрэ хэлэнэ,— советскэ хүнүүд промышленностиин ба хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлүүлхын, зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тон ехэ үүсхэл эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байна. 1960 ондо орон дотороо ороохо таряанай валовой суглуулбариие 11 миллиард пүүдтэ хүргэхэ, мяха, һү, хартаабха, нооһо абалгые хоёр дахин шахуу ехэ болгохо, тиихэдэ 1955 онойхитой сасуулхада овощь хоёр дахинһаа үлүү ехээр абаха зорилго табигданхай.

Бүгэдэарадай энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада РСФСР-эй тусхайлбал, Сибириин колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд нилээд ехэ хүдэлмэри хэхэ байна. Элидхэлшэ эндэ хэгдэжэ байһан хүдэлмэри тухай эли тодо тоо баримтануудые харуулан хэлэбэ. Хоёр жэлэй турша соо 7 миллион шахуу гектар шэнэ ба боро газар ашаглагдаа. 1953 ондо тарилгын бүхы талмай 18 миллион гектар байһанаа мүнөө 26 миллион гектар хүрэтэр нэмээ. Энэ хадаа гүрэнэй зүгһөө али бүхы туһаламжын аша үрөөр туйлагдаа. Тиин һүүлэй гурбан жэлэй турша соо Сибириин МТС-үүд болон совхозууд 89 мянгаһаа дээшэ трактор, 31 мянган комбайн болон олон техникэ абаһан байна. Мүнөө республика дотор үйлэдбэрилэгдэжэ байгаа бүхы продуктнуудай — бүхы таряанай 26, һүнэй — 20, мяханай — 18, нооһоной — 17 процентые энэ жэлдэ Сибирь үгэжэ шадаха болобо. Энэ хадаа хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэдэ Сибириин угаа ехэ удхашанартай байһыень гэршэлэн харуулна.

Мүнөө жэлдэ бүхы хүдэлмэринүүдээ жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбүүдээ заатагүй дүүргэхын, тэрэшэлэн үлүүлэн дүүргэхын түлөө партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй угаа ехэ харюусалгатай байһаниие энэ ушар гэршэлнэ гэжэ нүхэр Яснов тэмдэглэбэ.

Хабарай тарилгын дүнгүүд дээрэ тогтохо зуураа, элидхэлшэ болбол РСФСР-эй колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд энэ жэлдэ тэрэниие яһала эмхитэйгээр, һайн шанартайгаар үнгэргөө гэжэ хэлэбэ. Сибириинхид гансахан хабарай шэниисэ 13 миллион шахуу гектарта тариһан байна. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 278 мянган гектараар ехэ болоно. Малажалые тэжээлээр хангалгада гол шухала һуури эзэлхэ кукурузын тарилга нёдондонойхитой сасуулхада 1 миллион гектараар үргэдхэгдэжэ, хоёр миллион долоон зуу мянган гектарта хүргэгдөө. Зүгөөр, таряанай ургаса эсэстээ тарилгын хойноһоо харууһалга ба таряае гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряахаһаа дулдыдаха болоно бшуу.

Тарилгын хойноһоо харууһалга муугаар эмхидхэжэ байһанайнь түлөө нүхэр Яснов зарим областьнууд, хизаарнуудые шүүмжэлбэ. Алтайн хизаарай совхозуудта июлиин 10 хүрэтэр кукурузын тарилтые шэнгэрүүлхэ хүдэлмэри (нүхэн бүхэнэй үлүү эшэнүүдые түүжэ хаялга) үшөө эмхидхэгдээгүй байба. Тарилгань буртаг үбһэндэ дарагданхай. Тиихэдэ Омско областьдо, Красноярска хизаарта кукурузын ургаса харууһалга илангаяа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Зарим районууд болон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд хабартаа сагай улиралай таарамжагүй байһан дээрэһээ кукурузын ургаса муу байна гэһэн шалтаг барина. Түрүү колхозууд, совхозуудай дүй дүршэл хадаа энэ шалтагай үндэһэ баримтагүй байһые гэршэлжэ үгэнэ. Энэ культурые квадратно-гнездовой аргаар тариһан колхозууд болон совхозуудта тэрэнэй ургасань сэбэр, һайнааршье гаража байна.

Алтайска хизаарай Усть-Пристанска МТС-эй (МТС-эйнь директор А. И. Слокин) харьяата «20 лет Октября», «Ленинский путь» ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудые жэшээ болгон элидхэлшэ харуулна. Эндэ 2 мянга гаран гектарта таригдаһан кукурузын ургаса метр хахад хүрэтэр үндэр болонхой, буртаг үбһэгүй.

Пропашной культурануудай ургаса харууһалгада тохёолдоһон дутуунуудые усадхаха тушаа һаяын үдэрнүүдтэ бүхы хэмжээ абаха шухала гэжэ нүхэр Яснов тэмдэглэбэ.

Энэ жэлдэ илангаяа Алтайн, Красноярска хизаарнуудта, Омско, Курганска болон бусад областьнуудта ороохо таряанай, мүн хүдөө ажахын бусадшье культурануудай ургаса һайн байха гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.

Сибириин МТС-үүд болон совхозууд ургаса хуряалгада хэрэглэгдэхэ яһала олон комбайнтай, лафетнэ жаткануудтай, оло мянган подборщигуудтай. Энээнһээ гадна, 11 мянган комбайн, 35 мянга гаран ашаанай машинанууд урда областьнуудһаа эльгээгдэхэ байна. Сибириин таряашадта туһалхын тулада 20 мянган хүбүүд басагад ерэжэ ябана.

Иигээд байхада хуряалга дээрэ хүнүүдые яажа зүбөөр табиха, техникые ямараар ашаглаха тухай һайса бодожо үзөөд, бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ нүхэр Яснов хэлэнэ. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ ургаса хуряалгада муугаар бэлэдхэжэ, тэрэниие эмхигүйгөөр үнгэргэһэн дээрэһээ энэ хүдэлмэри намар орой болотор унжагайрһан, таряан ехээр гээгдэһэн байгаа. Энэ алдуунуудые мүнөө дабтажа болохогүй.

Сибириин олохон МТС-үүд болон совхозуудта ургаса хуряалгада бэлэдхэлэй хангалтагүйгөөр ябажа байһанда сугларагшадай анхаралые элидхэлшэ хандуулба. Алтайн хизаарта, Омско болон Новосибирскэ областьнуудта олон комбайнууд үшөө заһагдаагүй байһаар. Сибириин районуудта таряа хуряалга кукуруза, лён, хартаабха болон овощь хуряалгатай нэгэ доро үнгэргэгдэхэ болоно. Тиимэһээ нүхэр Яснов ороохото культурануудые амяарлан хуряаха аргые илангаяа үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ хэлэбэ. Мүнөө жэлдэ Сибирьтэ энэ аргаар 4 миллион 800 мянган гектарһаа таряан хуряагдахаар хараалагдана. 12 миллион центнерһээ бага бэшэ таряае гээлтэһээ абарха арга энэ олгоно.

Таряае гээхэгүйн түлөө тэмсэхэ энэ арга дүршэлые тоохогүй ябадал гаргаһан хэдэ хэдэн областьнуудай хүтэлбэрилэгшэдые нүхэр Яснов шангаар шүүмжэлбэ. Омско, Новосибирскэ болон Тюменскэ областьнуудай олонхи МТС-үүдтэ заһабарилагдаһан комбайнуудынь таряае амяарлан хуряалгада бэлэдхэгдэнгүйгөөр колхозуудта эльгээгдэһэн, тиихэдэ тусхай техникэнь таряа хадаха газартаа үшөө хүргэгдөөгүй байна. Сибириин олон МТС-үүдтэ табигдаһан түсэбүүдээр таряа амяарлан хуряалга дан багаар хараалагдаһан байха юм. Таряае амяарлан хуряалга гээгдэжэ эхилхээр байһаниинь илангаяа тэсэшэгүй баримта болоно. Иимэ байдал Кулундинска талын машинно-тракторна станцинуудта үзэгдэнэ. Харин тэндэнь намарай хара таряанай, ячмениин болон эртын бусад культурануудай ургасые амяарлан хуряахаар болошонхой.

Сибирьтэ кукуруза хуряалга тухай хэлэхэ зуураа, энэ зорилгоор таряанай комбайнуудые тааруулан түхеэрэлгэдэ, тэрэшэлэн бусад техникэ, тэрэ тоодо колхозуудай морин машинануудые бэлэдхэлгэдэ элидхэлшэ анхарал табяа. Бии байгаа силосэ түхеэрэлгэнүүдээ шамдагайгаар заһаха, мүн шэнээр бариха хэрэгтэй.

Таряа болон газар таряалангай, малажалай бусад продуктнуудые бэлэдхэлгэ эмхидхэхэ, үнгэргэхэ хэрэгтэ элидхэлшэ горьтой анхарал табяа. Мүнөө жэлдэ Сибириин колхозууд, совхозууд нёдондонойхитой жэшэхэдэ 2,5 шахуу дахин ехэ таряа тушааха байна. Российска Федерациин таряа бэлэдхэхэ түсэбэй 37—38 процентыень Сибириин районууд тушааха байна.

Таряа бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ автотранспортын хүдэлмэри, заготзернонуудай пунктнуудые бэлэдхэлгэ шухала удхашанартай.

Колхозууд болон совхозуудта, илангаяа бэлэдхэлэй пунктнуудһаа холо байдаг ажахынуудта таряае саг зуура хадагалхые һайшаан дурадхагдана. Таряа бэлэдхэлэй эхилтэр 916 мянган дүрбэлжэн метр жэлэгдэмэл талмайнууд баригдаха, тэрэшэлэн 614 мянган тонно таряанай багтаха складуудта ороохо эбэрээхэ вентиляци хэхэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдохо ёһотой. Гэхэтэй хамта талмайнуудые барилга удаашруулагдажа байна. Омско областьдо 120 мянган дүрбэлжэн метр жэлэгдэмэл талмай баригдахаар түсэблэгдэһэн аад, юуншье хэгдээгүй. Мүн Тюменскэ, Кемеровскэ, Курганска областьнууд иимэ байдалтай. Тэрэшэлэн гар ажал хэрэглэнгүй автомашинаһаа түргэнөөр таряа буулгаха түхеэрэлгэнүүдые хэлгэ удаарууулагдана.

Шэнэ ургаса тушаан абалгада хранилищануудые бэлэдхэхэ хүдэлмэри түргэнөөр дүүргэхэ тушаа областной ба хизаарай гүйсэдкомууд, заготзерногой конторонууд болон совхозуудай управлениинүүд эрид хэмжээнүүдые абаха ёһотой гэжэ нүхэр Яснов хэлэбэ.

Хартаабха, овощь үйлэдбэрилгэ болон бэлэдхэлгые ехэдхэхэ асуудалда элидхэлшэ саашадаа тогтобо. Энэ жэлдэ Сибириин хизаарнууд болон областьнууд 176 мянган тонно хартаабха, 34 мянган тонно овощь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ ехээр гүрэндэ тушааха ба худалдаха байна. Городууд болон промышленна центрнүүдтэ бүхэли жэл соо таһалгаряагүй худалдаа наймаа эмхидхэхын, нниитын эдеэ хоолой хэрэглэмжые дүүрэн хангахын тулада тэдэ мүн лэ иимэ тооной хартаабха болон овощь бэлдэхэ ёһотой. Энэ зорилгые дүүргэхын тулада материальна техническэ база байгуулха, бии байһан хранилищинуудаа, даралга-дабһалалгын пунктнуудые заһабарилха, мүн шэнээр бариха хэрэгтэй.

Таряанажалай продуктнуудые бэлэдхэхэтэеэ хамта колхоз, совхоз бүхэниие эрхим шанартай өөрын үрэһэтэй болгохын түлөө оролдохо шухала. Сибириин районуудта һүүлэй жэлнүүдтэ ороохото культурануудай сортовой тарилгын үргэдхэгдөөгүй, харин хороогдожо байһаниинь таарамжагүй байна.

Колхоз, совхоз бүхэн нютаг нютагтаа таарама, эрхим шанартай өөрын сортовой үрэһэтэй, мүн үрэһэ хүрэнгын страховой ба удаадахи жэлдээ хэрэглэгдэжэ байха фонднуудтай байха ябадал туйлаха ёһотой гэжэ нүхэр Яснов хэлэнэ. Гэхэтэй хамта, бүхы Российска Федераци дотор колхоз хоорондын страховой, үрэһэнэй ба фуражна фонд байгуулха саг тулаа.

Удаань малажалдахи байдал, тэжээл бэлэдхэлгэ тухай элидхэлшэ тогтобо. Тиихэ зуураа, ниитын малажалые саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар. Сибириин колхозууд, совхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды хүдэлмэри хээ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Ажахын энэ жэлэй 9 һарын турша соо бүхы областьнууд, хизаарнууд үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулхада һү ехээр һаагаа. Энэ үе соо Иркутска областьдо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1129 килограмм, Омско—1107 килограмм, Новосибирскэ—1014 килограмм һүн һаагдаһан байна. Гэбэшье, Российска Федерациин ондоо хизаарнууд, областьнуудтай сасуулхада Сибирь гээгдэжэ ябана. Һү һаалгаар жэшээнь, Томско область РСФСР дотор 35-дахи, Алтайска хизаар—39-дэхи һуури эзэлжэ ябана.

Российска Федерациин бусад олонхи районуудта орходоо Сибирьтэ эбэртэ бодо малайнь тоо толгой һураггүй удаанаар олошорно. РСФСР-эй колхозууд бүхыдөө үнеэдэй тоо толгойе дайнай урда тээхиһээ 48 процент олошоруулаа, тиихэдэ Сибириин колхозууд миил 21 процент олошоруулһан байха юм. Тюменскэ областиин ба Бурят-Монголой АССР-эй колхозуудта нёдондоной июлиин 1-һээ 1956 оной июлиин 1 хүрэтэр үнеэдэй тоо үсөөрһэн байба.

Эхэ малай һубайрдаг дээрэһээ Сибириин колхозуудай малажал ехэ хохидолдо ороно. Сибириин зарим совхозуудташье эбэртэ бодо малай тоо толгой хороһон байна.

Эдэ бүгэдын хойшолонгуудһаа боложо, малажалай продуктнуудые, түбхын түрүүндэ мяха бэлэдхэлгэ хангалтагүй байна гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ мяха тушааха түсэб миил 53 процент дүүргэгдэһэн, 77 мянган тонно мяхан гүрэндэ дутуу үгтөө.

Сибирьтэ гахайн, үхэрэй, хониной мяха абалгые ехэдхэхэ арга боломжонууд бии, гэбэшье, тэдэнь хэрэглэгдэнэгүй.

Энэ жэлдэ ногоон һайнаар ургаа гэжэ нүхэр Яснов хэлэнэ. Малые үбһэ тэжээлээр хүсэд хангаха хэмжээтэйгээр үбһэ бэлэдхэхэ ба силос дараха, мүн удаадахи жэлдэ хэрэглэгдэхэ тэжээлэй запас байгуулха арга энэ олгоно гээшэ.

Гэхэтэй хамта колхозууд болон совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгэ тон удаанаар ябуулагдана, урда жэлнүүдтэ ниитын малай үбһэ тэжээлээр хүсэд хангагдаагүй байһан алдуунуудай дахин дабтагдаха аюул тохёолдожо байна. Тэжээл бэлэдхэлгын ябасые эрид хурдадхаха хэрэгтэй, таряа хуряалгада жэгдэрэн оротор үбһэ хуряалгые гол түлэб дүүргэхын тулада МТС-үүд болон совхозуудай машинануудые, тэрэшэлэн морин зэр зэмсэгүүдые хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала. 1956 ондо колхозуудай баталан абаһан түсэбэй ёһоор нёдондо жэлэйхидэ орходоо 4 дахин ехэ силос дарахаар хараалагданхай.

Ставрополиин таряашадай үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Сибириин эрэгтэй, эмэгтэй колхозниг уд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа хуряалгые богонихон болзор соо гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ гэһэн зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ, таряа бэлэдхэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур нилээдгүй ехэ таряа, һү болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үгэхэ байха гэжэ элидхэлшэ үгынгөө эсэстэ найдажа байһанаа мэдүүлбэ. Манай партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэнь ажалай ёһотой нэмэри болохо байна гэжэ нүхэр Яснов хэлэнэ.

Партиин Алтайска крайкомой секретарь К. Г. Пысин элидхэлэй һүүлээр түрүүлэн үгэ хэлээ. Энэ баян дэлгэр хизаарай ажалшад шэнэ газар дээрэ ургуулһан ургасаяа гурбадахи жэлээ хуряахань, шэнэ газар дээрэ хэһэн тарилгын талмай хоёр дахин ехэ болоо, гансахан гол шухала ороохото культура болохо шэниисэ 4 миллион 600 мянган гектарта таригданхай.

— Алтайн колхозууд болон совхозууд, гэжэ оратор хэлэнэ, энэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 50 миллион пүүд таряа гүрэндэ тушааха уялга абанхай. Иигэжэ хэлэхэдэнь зүблөөндэ хабаадагшад альга ташалгаар угтаба. Баруун Сибириин ажалшад энэ

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Сибириин областьнууд, хизаарнууд, автономно республикануудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

(Үргэлжэлэл)

жэлдэ 1 миллиард пүүд таряа түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушааха, ургаса хуряалга ба таряа тушаалгаар Казахстантай мүрысэхэ гэһэн дурадхал нүхэр Пысин оруулба. Энэ дурадхалынь мүн лэ альга, ташалгаар угтагдаба.

Алтайнхид ургаса хуряалгые богонихон болзор соо үнгэргэхөөр шиидэнхэй. Энэ зорилгоор таряае амяарлан хуряаха аргые болохол газарта хэрэглэхэ гэжэ шиидэбэ. Энэ аргада һурахын тулада 150 механизаторнууд болон агрономууд Краснодарска болон Ставропольско хизаар ошоһон байна. Мүнөө эдэнэр колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудтаа бусажа ерээд, механизаторнуудтаа дүй дүршэлөө хөөрэжэ үгэнэ. Таряа хадахын тулада хизаарта 5 мянга шахуу агрегадууд, 6 мянга гаран комбайнууд хадаһан таряа суглуулдаг түхеэрэлгэтэйгээр бэлэдхэгдээд байна. Гэбэшье, энэ техникэ үшөөл хүрэхэгүй байна. Алтайн хизаарта зорюулагдажа хуряалгын техникэ олоор үгтэхөөр хараалагданхай, теэд тэрээнние эльгээхэ хүдэлмэри ехээр удаарууулагдана гэжэ нүхэр Пысин хэлэнэ. Мүнөө саг ошожол байна гээшэ.

Т. С. Мальцевай зохёоһон газарай хүрьһэ элдүүрилхэ ба тарилга хэхэ системэ хэрэглэһэн дүй дүршэл тухайгаа нүхэр Пысин хөөрэжэ үгэнэ. Хизаарай талын ба ойтойшог талын районуудта хүрьһыень урбуулангүйгөөр хахалһан пар ба намарай пар дээрэ тариһан тарян юрын пар дээрэ таригшада орходоо мүнөө жэлдэ 60—70 процент ехэ ургаса үгэнэ.

Новосибирскэ областиин хүдөө нютагай ажалшад өөһэдынгөө арга боломжые тооложо үзөөд, эгээл ургасатай жэлдэ тушаадагһаа 14 миллион пүүд таряа гүрэндэ үлүү ехээр тушааха гэжэ шиидэ. КПСС-эй Новосибирскэ обкомой секретарь Н. И. Жуковский үгэ хэлэхэ зуураа энээн тухай мэдүүлбэ.

Ороһо тарянанай гээлтэтэй тэмсэхэ гээшэ энэ уялга дүүргэхэ шухала нүхэсэл болоно. Энэ жэлдэ 700 мянган гектар таряае амяарлан хуряаха гэжэ таряашаднай шиидэнхэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ тогууд дээрэ ехэ тарян гутаһан байгаа, энээние хараадаа абажа, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд таряа сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэрие шадаалһаа ехээр механизацилха юм. Новосибирскиин промышленность хүдөө нютагуудтаа зорюулан зерносушилкануудые, веялкэнүүдые, таряае автоматическаар ашаалха ба бусад машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдые хэдэн зуу мянгаадаар бүтээн гаргаа. Энээнэй ашаар таряа сэбэрлэхэ, хатааха саг хоёр дахин хороогдохо байна.

Абтаһан продукциин центнерээр ба продукцида гаргаһан гаргашын тоогоор бэшэ, харин зөөлэн хахалалтын гектараар МТС-үүдэй хүдэлмэри сэгнэдэг гуримые оратор шүүмжэлээд, МТС-үүдтэ туһалбариин хүдэлмэрилэгшэдые үсөөн болгохо тухай, колхозуудта тракторно-таряанажалай бригадануудые байгуулха тухай асуудал табиба.

МТС-үүдэй хүдэлмэрие иигэжэ сэгнэдэг болоходо һайн байһан тухай Красноярска хизаарай Шушенскэ МТС-эй директор А. Г. Рогов хэлээ.

— 15 жэл соо МТС-ые хүтэлбэрилжэ ябанаб, — гэжэ тэрэ хэлэнэ,—МТС-эй хүдэлмэрие зөөлэн хахалалгын гектараар түсэблэһэнэй хэрэггүй болоо гэжэ хэлэхэ байнаб. Комплексно тракторно-таряанажалай бригадануудай һайн байһые тэрэшэлэн дүй дүршэл харуулаа.

Н. С. Хрущев. Энээн тухайгаа Та манда бэшээрэйгты. Бидэнэр хаража үзэхэбди.

А. Г. Рогов: заалһаа бэшэхэбди, Никита Сергеевич. Эдэ бригадануудай хүдэлмэрие миил хаража үзэхэ бэшэ, харин дүй дүршэлыень нэбтэрүүлхээр саг болоһоор үнинэй.

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. С. Болсохоев трибунада гараба. КПСС-эй Центральна Комитедэй ба Советскэ правительствын туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар республикада хүдөө ажахын артельнүүдэй экономическа дүнгүүд һайн болоо, мүнгэн олзонь хоёр дахин ехэ болоо. Мүнөө хүдөө нютагуудта үйлэдбэриин, культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудай болон байрын гэрнүүдэй барилга үргэнөөр ябуулагдана. Жэшээнь, Бичура тосхоной гансахан үйлсэдэ 62 гэр баригдаа.

Республикын малажалай гол шухала һалбари — хони үсхэбэрилгэ тухай нүхэр Болсохоев хэлээ. Табанжэл соо республикада хонидой тоо 400 мянга болотороо олон болоо. Хониноdой бригаданууд хонидоо ашаг ехэтэй болгохын түлөө оролдон, ноoһо ехээр хайшалхын түлөө мүрысэнэ. Мүнөө жэлдэ 100 гектар сабшалангай ба бэлшээриин газар бүхэндэ 80 килограмм ноoһон абтаха, тиихэдэ Иволгын, Баргажанай районуудта центнер хахад хүрэтэр ноoһон абтаха юм.

Республика дотор тарилгын ургаса дээшэлүүлхэ тухай хэмжээябуулганууд бэелүүлэгдэнэ, уһалууриин системэнүүдэй барилгын ба хуушануудые шэнэлэн заһалгын хүдэлмэри эхилэнхэй.

«Пролетарский» тэжэ таряанай совхоз барилга тухай, ажалай баатаршалга, тохёолдодог бэрхэшээлнүүд тухай энэ совхозой директор Н. И. Тенников зүблөөндэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө. 1956 ондо совхозой хүдэлмэрилэгшэд 16 мянган гектарта шэниисэ тарихып орондо 24 мянган гектарта шэниисэ таряа гэжэ нүхэр Тенников хэлэбэ. Табанжэлэй турша соо севооборотто оруулагдахаар хараалһан газар мүнөө жэлдэ бүри мүһэн элдүүрилэн ашаглагдаа.

— Манай полинуудай тарян һайн,—гэжэ нүхэр Тенников хэлэнэ,—дунда зэргээр гектар бүриһөө 16—17 центнер ургаса хуряахабди, тиихэдэ 4—5 мянган гектарта—25—30 центнерээр абтаха. Өөһэдын транспортын дутуу дээрэһээ гүрэнэй пунктнүүдтэ таряа шэрэлгэдэнь туһалхыень совхозой директор гуйһан байна. Шэнэ газарые элдүүрилэн ашаглаха хүдэлмэри үргэлжэлүүлхын тулада модотой, бургааһа бороложотой газар элдүүрилхэ машинануудые хүрэхэ хэмжээтэйгээр үгэнэгүй гэжэ РСФСР-эй совхозуудай министерстводэ нүхэр Тенников эрилтэ хэбэ.

Шадринска районой «Заветы Ленина» колхозой полевод Т. С. Мальцевай зохёоһон газар элдүүрилхэ ба тарилга хэхэ түрүү арга үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар манай областиин таряашад тогтууритай баян ургаса абадаг болоо, — гэжэ партиин Курганска обкомой секретарь Г. Ф. Сизов хэлэбэ. Областиин колхозууд болон совхозууд энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар нёдондо жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин ехэ ургаса хуряаха, 65—66 миллион пүүд таряа гүрэндэ тушааха аргатай байха.

Ургаса хуряалгада, түбхын түрүүндэ амяарлан хуряалтада бэлэдхэлгээр Курганска областной партиина организаци мүнөө бүхы анхаралаа хандуулжа байна. МТС-үүд, колхозууд болон совхозуудта семинарнууд эмхидхэгдэнхэй, урда районуудай таряа хадалгада һайнаар ябаһан, ургасые амяарлан хуряалгын мастернуудай дүй дүршэлые комбайнернууд үзэжэ байна. Ороһото культуранууда 25—30 процентые, тиихэдэ намарай хара таряае бултыень энэ аргаар хуряахаар хараалагданхай. Гүрэндэ тон һайн шанартай таряа тушаахын тулада 211 колхозуудта механизированиэ тогууд баригдажа байна.

Уралай зүүн хажуудахи районуудта бороотой харалган намарай болодогые хараадаа абажа, барижа байһан зерносушилкануудые комплексно түхеэрэлгээр хүсэд хангаха тухай Российска Федерациин таряа талханай продуктнуудай министерствын урда нүхэр Сизов асуудал табиба. Хартаабха малталгые һайнаар механизацилха гэжэ ехэ зүб эрилтэ хэгдэнэ, юуб гэхэдэ, область дотор 22 мянган гектарта баян ургаса абтахаар байна.

Омско областиин Лузинска совхоз механическа кормушкаһаа хуурай тэжээлээр гахайе шахаха ашатуһатай арга энэ жэлдэ орон дотороо эгээн түрүүн хэрэглэгшэдэй нэгэн болоно. Энэ совхозой директор А. И. Пукшанскиин үгые зүблөөндэ хабаадагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна. Аша туһатай энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар, энээнэй урда тээ 180 гахайн багтадаг байра соо мүнөө 750 гахай шахагдана, энээние нэгэ хүн харууһална. Мүнөө энэ совхоз нэгэ хүнние табяад 1000 гахай шахадаг болохо аргада орохоор бэлэдхэжэ байна. Шэнэ аргаар 3 һара соо хүдэлһэнэй ашаар энэ совхоз центнер мяхан бүхэнэй сэн 169 түхэригөөр хороогоо, тиихэдээ продукциин единицэ бүхэндэ ажалай гаргаша 5 дахин шахуу бага болгоо. Хүдэлмэришэдэй салин хоёр дахин ехэ болоо.

Совхоз ерэхэ жэлдэ гахай шахаха энэ аша туһатай арга хэрэглэһэнэй ашаар, 15 мянган центнерһээ бага бэшэ мяха гүрэндэ үгэхэ аргатай юм. Энэнь хуушан аргаар гахай тэжээгшэдэ орходоо хоёр дахин ехэ мяхан абтаха болоно.

Нүүжэ ерэгшэдые һайн бэлэдхэлтэйгээр, үнэн зүрхэнһөө угтажа түбхинүүлхэ тухай КПСС-эй Красноярска крайкомой секретарь нүхэр Н. Н. Органов зүблөөн дээрэ хэлэбэ.

— Манайда ерэжэ хүдэлхэ уряалые хэдэн мянгаад патриодуудай дэмжэһэндэ сибириинхид гүн ехээр баярлажа байна,—гэжэ нүхэр Органов хэлэнэ. Энэнь бүгэдэарадай хүдэлөөн болоо. Шэнэ нүүжэ ерэгшэдые урин һайнаар угтаад, ажалда оруулхаһаа гадна тэдэнние ажабайдалай һайн эрхэ байдалаар хангаха ёһотойбди.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда байһан эгээн шухала зорилгонууд тухай оратор тогтон хэлэбэ. Түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо энэ жэлдэ хизаар 15 миллион пүүд таряа гүрэндэ ехээр тушааха ёһотой.

— Ургасые амяарлан хуряалга абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ шухала нүхэсэл болоно,—гэжэ оратор үргэлжэлүүлнэ. Ороһото бүхы культуранууда 45 процентһээ бага бэшые энэ аргаар хадахаар хараалагдана. Бэлэдхэлэй пунктнууд таряа тушаан абалгада саг соогоо бэлэдхэхэ ёһотой. Теэд Таряа талханай продуктнуудай министерство складай ажахын түхеэрэлгэнүүдые эльгээхэ хүдэлмэри шамдуулнагүй.

— Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство,—гэжэ КПСС-эй Иркутскэ обкомой секретарь Б. Н. Кобелев хэлэнэ,—областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ саг үргэлжэ туһалжа байдаг. Һүүлэй хоёр жэл соо хүдөө нютагуудта 24 машинно-тракторна станцинууд байгуулагданхай, үшөө 26 МТС-үүд баригдажа байна. Колхозуудай кадрнуудые һайн болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагданхай. Партиин эльгээһэн 300 гаран хүнүүд хүдөө ажахын артельнүүдтэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ һунгагданхай. Эдэ болон мүн бусад хэмжээнүүдые абаһанай ашаар областиин колхозууд болон совхозууд таряа ехээр хуряадаг болоһон, колхозникуудай олзо доход хоёр дахин ургаһан байна.

Табанжэлэй турша соо хахад миллион гектарһаа бага бэшэ шэнэ ба боро газар севооборотто оруулагдаха гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Малажалда ехэ анхарал хандуулагдана. Область дотор 180 мянган малай багтаха барилга хэгдээ. Тэжээлэй база бэхижүүлгэһээ ниитын малажалай саашанхи хүгжэлтэ дулдыдаха байна.

— Энэ зорилгоор колхозууд болон совхозууд кукурузын тарилгые хоёр дахин ехэ болгоо,—гэжэ нүхэр Кобелев хэлэнэ. Һаамхай үнеэн бүхэндэ 9 тонно силос дараха гэжэ шиидэнхэйбди. Иигээд байхадаа үнеэн бүриһөө 2 мянганһаа бага бэшэ литр һүн һаагдаха байна. Нэгэ жэл соо түсэбһөө гадуур 10 мянган тонноһоо бага бэшэ һү гүрэндэ тушааха болонобди.

Алтайн шэнэ газарай районуудта зерносушилканууд болон таряанай складуудые барилгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһанай түлөө, тэрэшэлэн шэнэ ургасын таряа тушаан абалгада заготзерногой пунктнуудые муугаар бэлэдхэжэ байһанайнь түлөө Российска Федерациин хүдөөгэй ба городской барилгын министерствые, РСФСР-эй тарян талханай продуктнуудай министерствые Алтайска хизаарай КПСС-эй Завьяловска райкомой секретарь нүхэр М. А. Пивоваров шүүмжэлээ.

СССР-эй Наукануудай академиин хүндэтэ академик Курганска областиин «Заветы Ленина» колхозой полевод Т. С. Мальцевай үгые зүблөөндэ хабаадагшад халуунаар угтаа.

Уралай зүүн таладахи гандуушаг районуудта тогтууритай баян ургаса туйладаг дүй дүршэл тухайгаа нүхэр Мальцев хэлээ.

—Энэ жэлдэ,—гэжэ нүхэр Мальцев хэлэнэ,—июниин тэнгээр бороо ороходоошье ехэ бираагүй. Тиибэшье газар элдүүрилхэ ба тарилга хэхэ бүхы арга сахигдаһанай ашаар мүнөө тарян һайнаар ургажа байна. 100 пүүд ургаса абахаар хүлеэнэбди.

Түрүү агротехникын эрилтэнүүдые хангажа шадахаар бүтээсэ ехэтэй шэнэ механизмуудые колхозууд болон совхозуудта үсөөнөөр үгэнэ гэжэ нүхэр Мальцев Тракторна болон хүдөө ажахын машина бүгээлгын министерствые шүүмжэлбэ. Газарай хүрьһэндэ дисковани хэхын тулада хүсэ ехэтэй һайжаруулагдаһан лущильнигууд хэрэгтэй, газарай хүрьһэ урбуулангүй хахалдаг 6 корпустай плугууд, бобово культурануудые амяарлан хуряаха виндроуэрнүүд, комбайнай агрегадта ябадаг солоомо бухалладаг механизмууд болон бусадые олоор гаргаха хэрэгтэй гэжэ нүхэр Мальцев хэлэнэ. Мүнөө байһан машинануудые бүри һайжаруулха хэрэгтэй, кукурузын сеялкэнүүдэй сошнигуудые шангаар дарадаг болгоо һаа, һайн. Таряа илгадаг машинануудые бүри хүсэтэй болгохо шухала.

Үгынгээ эсэстэ колхозой эрдэмтэ хэдэ хэдэн зүбшөөл үгэбэ. Хэрэглэгдэһэн пар дээрэ тарилга хэхэ тухай хэлэһэн мэдээсэлыень зүблөөндэ хабаадагшад илангаяа ехээр һонирхоо.

Нүхэр Ясновой элидхэлээр КПСС-эй Кемеровскэ обкомой секретарь нүхэр С. М. Пилипец, КПСС-эй Тувинска обкомой секретарь К. Ф. Резниченко, КПСС-эй Тюменскэ обкомой секретарь В. В. Косов, КПСС-эй Томско обкомой секретарь В. А. Москвин үгэ хэлээ.

Зүблөөн хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. (ТАСС).

Вильнюс. Ажалшадые город доторой транспортаар хангалгые һайжаруулха талаар Вильнюстэ ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр зургаадахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагданхай. Троллейбусна түрүүшын линиие хабсаралга мүнөө хэгдэжэ байна. Тиихэтэй хамта зүдхэлгын подстанци хабсаргагдажа байнхай, мүн троллейбусна депогой барилга дүүргэгдэхээ байна. Вильнюсскэ «Электромонтаж» трестын коллектив түрүүшын линиин бүхы хүдөлмэрие ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэжэ, ашаглалгада үгэхэ гэһэн уялга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Комяунимо үйлсэдэ троллейбуснэ лини хабсаралга. «Мосэлектротранс» трестын ахалагша инженер Михаил Панасенко (баруун гарһаа) хабсаргагшад Николай Михалевич ба Григорий Топаловта заабари үгөжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Республикын колхозуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэлгын, үбһэ сабшалгын, силос даралгын ябаса тухай 1956 оной июлиин 20-ной мэдээн

Аймагууд	Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ түсэбэй (дүүргэлтэ процентээр)	Үбһэ сабшалга (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Силос даралга (центнерээр)
Кабанскын	154,9	19,2	75
Түнхэнэй	153,9	15,8	5292
Заиграйн	111,1	3,2	200
Прибайкальска	109,2	21,9	730
Байкало-Кударын	72,3	2,5	520
Тарбагатайн	67,5	1,9	—
Мухаршэбэрэй	54,6	1,4	300
Курумканай	33,7	4,2	—
Кударын	27,0	0,3	2140
Бичурын	26,2	0,8	—
Закаменай	24,7	4,0	4080
Иволгын	17,8	3,1	2910
Сэлэнгын	16,0	0,5	—
Баргажанай	13,2	16,1	—
Ториин	6,2	0,8	550
Кяхтын	5,4	—	—
Хэжэнгын	2,3	1,4	300
Хориин	0,5	3,2	—
Яруунын	0,3	—	—
Зэдын	—	—	—

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин түсэбые дүүргэлгэ тухай 1956 оной июлиин 20-ной мэдээн

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгада оруулхадаа хэһэн хүдэлмэри (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Условно трактор бүхэнөөр хэһэн хүдэлмэри (гектараар)
Жиримскэ	73,4	389,9
Суулгын	71,9	472,2
Ехэ-Кударын	68,7	488,5
Чесаныи	68,5	402,8
Хориин	68,1	463,9
Цагаан-Усанай	68,1	378,0
Хэжэнгын	66,3	381,2
Түнхэнэй	65,2	470,1
Окино-Ключевскойн	64,5	495,9
Кыренэй	64,2	364,1
Эгэтын	63,0	473,5
Курбын	62,5	470,8
Кабанскын	62,3	548,6
Бургалтайн	61,8	318,8
Саянтын	59,0	384,0
Хамнигадайн	59,0	336,9
Погранична	58,4	412,3
Ториин	58,1	340,3
Хонхолойн	57,2	363,4
Сэлэнгын	56,3	469,0
Темлюйскэ	56,2	517,0
Ново-Брянска	55,5	391,8
Бага-Куналейн	55,3	380,1
Үдын	54,7	381,6
Куйтунска	53,6	339,5
Баргажанай	52,3	409,3
Кяхтын	52,0	366,3
Сүхын	51,2	300,9
Иволгын	51,2	285,6
Үшөөтэйн	51,4	396,6
Тарбагатайн	49,9	328,4
Сосновско	49,4	318,9
Селендумын	48,3	325,8
Закаменай	48,2	282,9
Итанцын	47,9	386,5
Бичурын	47,6	303,5
Ехэ-Куналейн	45,4	320,2
Гашейн	44,7	302,9

СССР Япони хоёрой хоорондо[хи] харилсаануудые һайжаруулха ту[хай] советско-японско хэлсээнүүдые да[хин] үргэлжэлүүлхэ тушаа

1956 оной июлиин 18-да Лондондо байдаг японско посол Х. Ниси Советскэ Правительстводо дамжуулан үгэхын тула СССР-эй посол Я. А. Маликта Японско правительствын иимэ мэдүүлгэ барюулба:

Хоорондохи харилсаануудаа һайжаруулха зорилгоор хоёр оронуудай түлөөлэгшэдэй хоорондо һая болотор Лондондо үнгэрэгдэжэ байһан хэлсээнүүдэе Япониин Правительство дахинаа үргэлжэлүүлхээр бэлэн байна гэжэ Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительстводо энэ жэлэй майн 14-дэ Москвада толилогдоһон японо-советскэ коммюникетэй зохилдуулан Япониин Правительство мэдээсэхэ байна. Япониин Правительство Гадаадын хэрэгүүдэй Министр господин Мамору Сигемицу гэгшые Москва эльгээхэ гэжэ шиидэ. Япониин уласхоорондын харилсаануудай түлөө шухала харюусалга бэедээ дааһан господин М. Сигемицу Япониин Бүрин эрхэтэ Түлөөлэгшэ болон хөөрэлдөө хэхэ юм. Энэ шиидхэбэри хадаа хэлсээнүүд тушаа Япониин Правительствын ехэ хүсэл оролдолго гаргажа байһые харуулна, энээндэ анхарал хандуулагдаха бэзэ, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын зүгһөө баһа иимээр угтагдаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Япониин Правительствын шиидхэбэриин ёһоор Гадаадын хэрэгүүдэй Министр господин Сигемицу бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ байжа Лондондо хэлсээ хэһэн господин С. Мацумото гэгшэтэй хамтадаа хэлсээ хэхэ юм.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрын группын гэшүүдэй список, тэдэнэй маршрут Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительстводо эдэ асуудалнуудаар шиидхэбэриин абтан са[...] сэгдэхэ.

Хэлсээ хэхын тула го[сподин Си]гемицудэ, тэрэнэй групп[ын гэшүүд]тэ дипломатическа болю[у эрхэ, шиф]фор хэрэглэхэ арга боло[мжо] хоһоо эхилээд, бусад [...] үгэхые найдагдана».

Энэ жэлэй июлиин 21[-дэ ...] эй Правительство Лондо[...] СССР-эй посолые дамж[уулан Япо]ниин Правительстводо и[...] эльгээбэ:

«Япони СССР хоёрой [хоорондохи] харилсаануудые һайжар[уулха ту]хай хэлсээнүүдые дахин[а] [үргэ]лжэлүүлхээр бэлэн байһан [...] энэ зорилгоор Япониин Б[үрин эрх]тэ Түлөөлэгшэ болгогдон[...] хэрэгүүдэй Министр гос[подин Ма]мору Сигемицу гэгшын [...] һон тухай Япониин Прав[ительствын] мэдүүлгые абаһан тухай [Советскэ] Социалистическэ Р[еспублика]нуудай Союзай Правите[льство] дээсэнэ.

Дурсагдааша хэлсээнү[үдые] наа үргэлжэлүүлхээр [...] Правительство бэлэн бай[...] гөө Бүрин эрхэтэ Түлөөлэ[гшэ] ССР Союзай Галаадын [хэрэгүүдэй] министр Дмитрий Шепи[лов] милбо.

Господин Сигемицугэй [...] һон Япониин Правительс[твын деле]гациие СССР-эй Пра[вительство] Москвада баяртайгаар у[...] ха, гадна, һаадгүйгөөр х[...] хэ арга, тэрэ тоодо дипл[оматическа] булюу эрхэ, шифр хэрэг[лэхэ] ба бусад таарамжатай эр[хэ] тус делегацида олгогдо[...] ниинь мэдээжэ.

1956 оной майн 14-нэй [...] японско коммюнике дот[...] латдаһан саг болзор соо [...] дые эхилээ хада зохисто[...]

Республикын колхозуудта, совхозуудта һү һаалга 1956 оной июлиин 20-ной мэдээн

Аймагууд	һү һааха жэлэй түсэб дүүргэлтэ (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн: Ажахын жэлэй 9 һара 20 хоногой туршада	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн: Тэрэ тоодо, июлиин 2-дохи декада соо	Гүрэндэ һү ту[шаалга]
Зэдын	65,2	762,4	52,0	
Кяхтын	55,4	742,3	54,9	
Хориин	53,0	633,5	46,8	
Прибайкальска	52,7	1034,1	74,0	
Сэлэнгын	51,3	795,3	44,5	
Кабанскын	50,3	829,4	64,8	
Тарбагатайн	50,1	811,9	33,0	
Кударын	49,7	751,2	53,1	
Яруунын	48,5	577,6	50,0	
Түнхэнэй	47,3	619,0	44,7	
Заиграйн	47,2	647,5	48,6	
Иволгын	47,0	665,7	34,1	
Бичурын	44,5	616,5	51,2	
Хэжэнгын	43,7	522,6	44,3	
Байкало-Кударын	42,1	729,0	61,2	
Мухаршэбэрэй	41,3	559,3	39,9	
Курумканай	40,5	479,4	39,9	
Закаменай	37,9	340,9	20,3	
Ториин	36,6	427,3	33,6	
Баргажанай	34,6	376,9	31,9	
Ахын	23,1	97,4	13,4	
СОВХОЗУУД				
«Эрдэм»	65,1	1318	70	
Боргойн	60,3	1118,4	60	
Яруунын	52,4	781	45	

Яруунын, Кяхтын, Хориин, Мухаршэбэрэй, Зэдын, Ториин болон бусад хэдэн аймагуудай колхозууд июлиин хоёрдохи арбан хоногой туршада түрүүшын арбан хоногойхидо, орходоо һү һаалгаяа зарим тэды ехэ болгоо. Гэбэшье, олон аймагууд энэ үе соо һү һаалгые бага болгоһон байна.

Илангаяа Закаменай, Кабанскын, Кударын, Түнхэнэй аймагууд ногоо һайнтай сабшалантай байбашье, һү һаалгаяа ехээр хороогоо. Һү абалгагада бүхыдэнь, тэрэ тоодо һаалишадай болон мал адуулагшадай хүдэлмэридэ анхарал һайса хандуулагдаһан лэ газарта ехэ һүн һаагдана. Энэ талаар Кяхтын аймагые жэшээ болгомоор. КПСС-эй айком, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоев һү һаалгада нилээд анхарал хандуулна. Нүхэр Модогоев ябаһан лэ газартаа—колхоздо, МТС-тэ, мүн райкомдошье байхадаа, ямар колхоз хэды литр һү сүүдхэ бүри һаагааб, хэн һү һаалгаяа хороогооб, хэн ехэ болгооб гэжэ үдэр бүхэндэ мэдэжэ ябадаг байна. Энээнэй ашаар һү һаалгаяа хорооһон колхоздо дары хэмжээ абтадаг болоо.

Хэрбээ КПСС-эй айкомууд, тэдэнэй нэгэдэхи секретарьнууд, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэнэр, КПСС-эй айкомуудай МТС-үүдэй зонодохи инструкторска группанууд һү һаалгые тодорхойгоор, байдалаа мэдэжэ хүтэлбэрилөө һаань, һүн бүри ехээр һаагдаха һэн гэжэ дурсагдаһан ушар үшөө дахин гэршэлнэ.

Кяхтынхидһаа тад ондоо байдалтай Бичурын аймагые абаад харая. Тус аймагта һүүлэй үедэ һү һаалга хороо. «Ленинский путь» колхоздо үнеэдые 14 наһ[ан] бүүд һүни үдэргүй адуул[...] эдэ үхибүүд үнеэдые аду[улдаг ... ха]рим, мүн бэлшээринүүдэ[...] гүй. Иимэһээ тус колхоз [...] гааараа аймаг доторо эг[...] гээгдэнхэй. Гэбэшье, энэ [...] байдалые КПСС-эй айко[мой секре]тарь нүхэр Большаков, а[йгүйсэд]комой түрүүлэгшэ нүхэр [...] түрүүлэгшэ нүхэр Сахья[...] эй зонодохи айкомой секр[етарь нү]хэр Митропольский мэдэд[...]

КПСС-эй Закаменай ай[комой бо]лон аймгүйсэдкомой һү һ[аалга ту]шаа анхаралаа багаар х[андуулжа] болоһоной эсэстэ аймагай [колхо]зууд июлиин 2-дохи [декада соо] һү һаалтаяа 20 мянган [литр]маар бага болгоо.

Мүн Яруунын мяха-һүн[...] тон бага һү һаана.

Ажахын жэлэй эсэс хү[рэтэр ...]һэн 2 һара соо һү һаалгы[е ...]лүүлхын тулада бүхы хэм[жээ абаха] ха шухала. Тиин республи[кын кол]хозуудта һү һаалгые үдэр[...] дээшэлүүлхэ арга болом[жо] бии. Мүнөө үедэ олонхи ко[лхозууд]та ногоон конвейерэй тари[...] жа, үнеэдтэ эдюулхээр [...] КПСС-эй айкомууд, парти[йна] организацинууд һаалишад[ай] адуулагшадай дунда һү [һаалга] дээшэлүүхын түлөө социа[листичес]кэ мүрысөө үргэнөөр дэ[лгэрүүлхэ] уялгатай.

Гүрэндэ һү тушаалгые [...]гэдхэхын тулада шанга [хэмжээ] абаха шухала. Илангаяа [...] Мухаршэбэрэй, Ториин, [...] Хориин болон бусад олон [...] энэ оной сентябриин 1 б[олотор ...] тушааха түсэбөө дүүргэхы[н түлөө] оролдохо ёһотой.

Жэшээ абамаар хонишон

Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Бутыд Гармаевагай дүй дүршэлhөө:

Сүбэгтын элдин талада

у тала газар гэжэ мэдэ-нуудтаа ой модогүй мүн-эгэр хада гүбөөнүүдээр hэн Сүбэгтын үргэн ехэ хэдэ мянган хони ямаад, эндэ тэндэ hүрэг hүрэ-нууран бэлшэжэ ябана. рэй орой дээрэhээ хара-hайнтай Сүбэгтын тала гоороод, тэрээн дээгүүр ябаhан дун сагаан хони у малнууд үнгын утаhаар hон ковер дээрэ бэлшэжэ тээр үзэгдэнэ. Улан-Удэ, родуудые холбоhон үргэн оссей харгын баруун тээ хонид тогтонгёор бэлшэ-

ндой урда захада дунда тэй нэгэ эхэнэрэй бурят лан татажа ябаханъ hэб-най hэр hэр гэхэдэ нэгэ hула боложо, тала дай-н соностожо байба.

талаар зунай сагта мал-нгаяа хони ямаадай бэл-хадань ехэл таарамжатай тухайлагдана.

ана харгын баруун тээ, дуур бэлшэжэ ябаhан бү-най хойшоо эрьен, эдеэл хойто хадын бооридо аhа-. Тугаарай үнөөхи дуу дуу-ша эхэнэрнай hүрэгөө hанаатай холуур тойрон уг-айлhаар ерэбэ. Тэгүүлжэ рүүшын хонидой урдуур согор шулуун унаад, хонид-та эрьежэ, гол руугаа ха-жэ захалшоо hэн. Хонишо-уда ошоходомнай, hалхи хаpалшаhан хүри бараан , гушаад наhанай эхэнэр н уггажа байба.

элсэхэ үедөө, «Би хони-аева... Бутыд гээшэб» — бэ. Энэ хонишомнай эрхим а гансашье Маленковой гэ колхоздо бэшэ, мүн бү-н аймаг соо нилээд сууда Бутыд Гомбоевна Гармае-оо. Бутыд Гармаева hүүлэй жэл соо колхозойнгоо нэгэ нидые даагаад, харууhалжа Эдэ жэлнүүдтэ колхозой-н hүрэгые бүри олошоруул-ха, үүлтэрыень hайжаруулхын тулада ехэ оролдолго гаргаа. Тиихэдээ өөрынгөө тусхайлан даажа байдаг хонидhоо гадна, мүн отарын бүхы хонидhоо хурьгадые олоор абаха, hайн шанартай ноohо ехээр хайшалха талаар ехэ амжалта туйлана.

Даажа абаhан ажалдаа үнэн сэхээр, эдэбхитэй шударгыгаар хандадаг, хүн зондоо хүндэтэй Бутыд Гомбоевнае үнгэрэгшэ жэлдэ Сүбэгтын зон өөhэдынгөө түлөөлэгшэ болгожо, аймагай Советдэ депутатадаар hунгаа hэн.

— Хайшан гэжэ ажаллахадаа, ямар шэнэ аргануудые хэрэглэхэдээ та хонидhоо олон хурьга абанат, тэдэнээ гарза хоролтогүйгөөр түл-жүүлнэт? — гэжэ асуухада:

— Хайшаншье гээд гэхэ юун байхаб. Хэрбээ бүхы ажалаа захаhаа захадань гаратар хэлэхэ, хөөрэхэ болоо hаа, ехэ юумэ аабза. Хонидые харууhалха, эдеэлүүлхэ, hайнаар бэлшээхэ хэрэгтэй хаям даа. Теэд энэмнайшье хүн бүхэндэ мэдээжэ. hүүлэй үедэ манай колхоз хонидоо үбэл хурьгалуулдаг, искусственна аргаар үрэжүүлдэг болоо. Эдэ шэнэ арганудай имагтал hайн байhаниинь тодоруулагдаа,—гэжэ солото хонишон хөөрэнэ.

Хони, хурьгадые хайшан гэжэ харууhалдаг, хонидоо яажа бэлшээдэг тухайгаа хэлэжэ байтараа Бутыд Гомбоевна өөрынгөө хүдэлмэри тухайда бүри халажа хөөрэшэбэ. Нээрэйшье, хонишоной ажалые, «захаhаа захадань хүрэтэр» хөөрэхэ болоо hаа, барагдашагүй байха бшуу.

— Тээ тэрэ зүүн тээ, харгын саагуур бэлшэжэ ябааша хонидые харана гүт?—гээд Бутыд Гомбоевна зүүн тээшэ заана.—Бүдүүн хонид лэ бэлшэжэ ябана аабза? Харин эдэтнай манай үбэлэй хурьгад гээшэ. Үбэлэйнгөө хурьгадые эхэhээнь hалгажа, тусхай отара болгоhоор табазургаа хоножол байнабди. Эдэ хурьгалнай намар болотор шэмэ hайнтай ногоондо бэлшэхэдээ ямар томонууд болохо гээшэб. Үбэл болотор эхэнүүдhээн дутуугүй болоод байха. Мүнөө имэ хурьгад ерэхэ үбэлжэлгын үедэ яахашьегүй гэнэ.

Үнгэрэгшэ үбэлдөө гараhан хурьгад мүнөө тус тустаа дунда жэшээгээр 20—25 килограмм шэгнүүртэй байна. Хурьган бүриhөө дунда жэшээгээр хахад килограмм hайн шанартай ноohон абтана.

— Ноohыень хамталхада хэды ехэ нэмэри болоно гээшэб,—гэжэ Бутыд Гомбоевна баяртайгаар хэлэнэ.

Мүнөө жэлэй эртын хурьгад орой гараашадта орходоо hурагтүй ехэ ноohо хойто жэлдэ үгэхэ байhаниинь лабтай. Юундэб гэхэдэ, оройн хурьгадта орходоо hурагтүй томо болохо, үбэлжэлгын үедэ хүшэ тамираа алдангүйгөөр ондо орохо байна бшуу. Зуhагтаа хусада оробол оройнхиhоо hурагтүй дээрэ байха болоно. Эртын хурьгадые зуhагтань хусада оруулхада, hубайрсань үсөөн байдаг гэжэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл харуулаа.

Эндэхи хонишод үнгэрэгшэ зундаа, намартаа hайнаар бэлшэжэ таргалhан хонидоо хурьгалтарынь ходо адуулдаг байгаа. Харин hая хурьгалhан хонидтоо үбhэ тэжээл горьтойгоор эдюулээд, хэдэхэн хонохолоорнь бэлшээридэ тэдэнээшье гаргажа захалдаг байба. Хурьгатай хонидтоо үбhэ, hайхан солоомо, талха тарянанай зүйл гэхэ мэтые hэлгүүлжэ байгаад эдюулдэг, хурьгадаа hайса эдеэлүүлдэг, үе үе болоод лэ эхыень хүхүүлжэ байдаг.

Хурьгадые хаhа сагтань эдеэлүүлжэ, гуримшаhан хэм соо эхыень хүхүүлжэ байха хэрэгтэ Бутыд Гомбоевна онсо анхарал хандуулдаг. Тэрэншье зүбтэй. Юундэб гэхэдэ, хурьгад эхээ хүхэнгүй хэдэ дахин үлэшөө hаа, ехээр доройтодог, муудадаг бшуу.

Зарим хонид хурьгаяа дүтэ хүргэхэеэ болёод байдаг. Имэ ушарай тохёолдоходо, Бутыд Гомбоевна элдэб арга хэрэглэдэг: хурьгыень абхуулхын тула зарим хонидые тээгэлдэг, уядаг, баридагшье байха юм.

Хурьгадынь сакманна аргаар харууhалагдана. Сакман даадаг хүн бүхэн хурьгадаа байлгаха тусхай таhалганнуудтай. Тэрэ таhалгаяа хэдэн хуби болгожо хубаагаад, хурьгадые бага схээрнь илгажа байлгадаг юм.

Нэгэ сагта гэхэ гү, арбаад хоног соо гараhан хурьгад нэгэ таhалга соо байлгагдадаг. Тиигэжэ хурьгадые томо жэжээрнь илгахажа, сакманна аргаар харууhалхада ехээр түрилсэнгүй, hайнаар түлжэдэг байна. Мүн хонидой бэлшээриhээ ерэхэдэ хурьгадыень хүхүүлхэдэшье бэлэн байдаг.

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ колхозой правлени гурбан хүниие сакманщигууд боложо хүдэлмэрилхынь тула отарада нэмэжэ эльгээгээ hэн. Шэнэ түл абалгада отарынхид эртээнhээ бэлдэжэ захалhан байгаа. Хони хурьгадай байха байранууд: хашаа хоройнууд, элдэб таhалганууд бэлдэгдэhэн, сагаадагдаhан байна. Үбhэ тэжээл хэрэгтэй соогоо зөөгдэжэ, хадагалагдаа hэн Декабрь hарын хуушаар түрүүшын хурьгад абтажа захалаа. Январь соо хонид олоороо хурьгалжа захалhан юм. Хонидойнгоо түлэг хурьгалха үедэнь отарын хонишод hүниндөө байра соо ээлжээгээр hахижа хонодог байба. Хонид үдэртөө хээрын бэлшээридэ ябахадаа хурьгалдаг боложо захалаа hэн. Тиихэдэнь хонидоо 3 хүн харууhалан бэлшээдэг болоо бэлэй. Хонидой түрэхэтэйнь сасуу хурьгыень мэшээг, уутанууд соо хээд, эхэтэйнь хамта байрада асардаг байба. Нэгэ үедэ тэргэ дээрэ хайрсаг тээгээд, хурьгалhан хонидоо зөөдэг байгаа. Олоороо хурьгалжа байха үедэнь хонидые холын бэлшээринүүдтэ абаашадаггүй.

— Хурьгадые нэгэ сагта олоор түрүүлжэ абахада hайн юм. Юундэб гэхэдэ, зэргэ гараhан хурьгадые эдеэлүүлхэ, харууhалхада бэлэн, нэгэ жэгдээр томо болодог, — гэжэ Бутыд Гомбоевна хөөрэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ отарын хонид эрхимэй эрхим дүрбэн хусын үрөөр үрэжүүлэгдээ. Тэдэ хусанууд тус бүридөө 7—8 килограмм ноohо үгэдэг, 60—70 килограмм шэгнүүртэй.

Эндэхи хонишод хонидоо хусада оруулха хэрэгтэ эртээнhээ бэлдэдэг заншалтай. Эхэ хонид hайн ногоотой бэлшээринүүдтэ ябуулагдажа, хүсэ шадалаа хүсэлдүүлдэг, хурьгадынь саг болзортоо илгагдадаг байна. Энэ отарынхид ерэхэ жэлдэ хонидоо гол түлэб декабрь, январь, февраль hаранuудта хурьгалуулха зорилго табяад, мүнөө эхэ хонидые хурьгадhаань hалгаажа илгаад, ногоогоор элбэг бэлшээридэ адуулжа байнхай. Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ дүй дүршэлые үндэhэ болгон, отарын хонишод ерэхэ жэлдэ хонидоо мүн лэ үбэлдөө декабрь, январь, олонхиинь февральда хурьгалуулха гэжэ шиидээ. Манай колхозой эрхэ байдалда хонидые январь, олонхииень февральда хурьгалуулхада түлнүүдэй томожохо, хүгжэхэдэ hайн гэжэ эндэхи хонишод хэлэнэ. Мүнөө үедэ август соо хонидоо бултыень ороондо оруулхын тулада эндэхи хонишод бэлэдхэлэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр хэжэ байна.

Хүшэ тамиртай хонид лэ хусада hайнаар ородог, hубайрдаггүй юм,—гэжэ,—Бутыд Гомбоевна хөөрэнэ.—Тиимэhээ хусада табигдаха болоторынь хонидоо hайнаар бэлшээжэ таргалуулдагбди.

Орооной кампаниин урда тээ хусануудта hайн тэжээл эдюулэгдэжэ захалдаг. Мүн хонидой түрэхэ болоhон болиhые шалгаха хусанууд оложо табигдадаг байна. Хонишод хонидоо үглөөгүүр эртэ искусственна аргаар үрэжүүлгын пунктда абаашаад, техникэтэ туhалалсан, хонидоо үрэжүүлдэг юм. hубай үлэшэhэн хонид дахинаа үрэжүүлэгдэдэг.

Түрэхэ хонидые hайнаар эдеэлүүлжэ, hайнаар харууhалжа, хурьгалалгадань бэлдэхэ хэрэгтэй. Намартаа хонидынь хадагдаhан тарянанай поли дээгүүр бэлшээгдэжэ, үбэлжэлгын эхилтэр хүсэ шадалаа хүсэдэг.

— Юрдөөл бэлшээриингээ газарнуудые шадамараар хэрэглэн, хонидые жэлэй дүрбэн сагта hайнаар бэлшээхэ хэрэгтэй юм,—гэжэ нүхэр Гармаева хөөрэнэ. — Үбhэ тэжээл элбэг hаа хонишодто амар байханъ дамжаггүй. Гэхэтэй хамта, ноohыень үнээр химда, гаргаша багатай болгохо гэжэ оролдохо хэрэгтэй.

Үбэл гараhан хурьгад алишье талаараа hайн

Гомбоевнагай даадаг ота-мүнөө жэл анха түрүүшын-дые эртэ хурьгалуулhан тигээд эндэхи хонишод энэ лүү hайн байhаниие өөhэ-хүдэлмэриин дүй дүршэл дээ-н тодоор хараа. Үнгэрэгшэ намартаа искусственна ар-оондо оруулагдаhан хонид , январь, февраль, hаранууд-ьгалаа. Олонхи хонидынь 800 гаран хонидой 500-гаа-нварь hарада хурьгалhан Тиигэжэ үбэлэй hаранuудта 17 хурьгад абтаад, гарза хо-гөөр түлжүүлэгдэ. Ота-үбэл эртэ хурьгалhан хони-заримые үнгэрэгшэ хабар-н ороондо оруулаад, мүнөө лжэ байнхай. Хамта дээрээ й хэнзэ хурьгад абтаад бай-ид хэнзэлжэ үргэлжэлhөөр. элдэ 820 эхэ хонидhоо тэды хурьгад абтажа түлжүүлэг-

н хонишод үбэлдөө тус бү-у гаран эхэ хонидые даажа ажалладаг юм. Бутыд Гом-бүхы отарынгаа хүдэлмэриин арюусадаг байбашье, өөрөө гаран хонидые даажа абаад улдаг. Мүнөө үбэлдөө тэрэ хонидые даажа, январь, фев-ранuудта 123 хурьга абаад, толгойн гарзагүйгөөр түл-Мүнөө үшөө гушаад хонидые улээ. Тиигэжэ 123 хонинhоо н хурьга абаба.

дань эрхимээр ажаллажа хонишод мүн лэ бии. Жэ-э, хонишон Цыпилма Дор-160 эхэ хони даагаад, үбэл-0 хурьга абажа, нэгыеншье гарзалуулангүй түлжүүлээ. Мүнөө 33 хони хэнзэлүүлээд байна.

— Хонидые үбэл хурьгалуулхада алишье талаараа hайн. Нэгэдэхеэр, хонидnай намарайнгаа хүшые алдаагүй байхадаа хурьгална. Үбэлдөө үбhэ тэжээлнайшье эгээ барагдашоогүй, хүртэмжэтэйшэг байдаг. Тэнхээ тамир hайнтайгаар хурьгалhан хонидой hүтэй байдагынь мэдээжэ. Үбэл гараhан хурьгад эхынгээ hү садатараа хүхэжэ, хабар болотор hайхан үбhэ шэмхэлжэ. овёс hагшадhа гэхэ мэтые эдижэ байхадаа түргэнөөр, hайнаар түлжэдэг,—гээд нүхэр Гармаева хөөрэнэ.

Энэ аргынгаа ондоо hайн талануд тухайда саашадань hанан hанан хөөрэбэ.

Үбэлэй хурьгад хабартаа шэмэ hайнтай, зөөлэн ногоо эдижэ захалаад, бүхэли зундаа бэлшээридэ ябажа намар болотор хүсэд түлгэ хонид болодог юм.

Гэхэ зуура, оройн хурьгад (май, июнь hара соо гараашад) түрүүшын, шэмэ hайнтай ногоо эдижэ үрдидэггүй. Оройн хурьгадай түлэг бэлшээжэ эдеэлхэ үедэнь зунай ногоон хатажа, хатуу боложо захалдаг. Шэмэ hайнтай эртын ногоондо бэлшээгүй оройн хурьгад үбэлжэлгын эхилхэдэ өөдэгүй багахан бэетэй, үhэ ноohоошье хүсөөдүй байдаг. Хүсэд бэежээгүй, ташарай зарим хурьгад үбэлжэлгын үедэ муудадаг, хабартаа гарзалдагшье юм.

—Оройн хурьгадые харууhалгын, оролдолгын хүсөөр лэ ногоон дээрэ таргадаг hэмди,—гэжэ Бутыд Гомбоевна хөөрэнэ.

Искусственна үрэжүүлгын аша туhа тухай

hүүлэй хэдэн жэлэй туршада эндэхи хонид искусственна аргаар үрэжүүлэгдэдэг болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ нүхэр Гармаевагай даадаг отарын хонид бултадаа искусственна аргаар үрэжүүлэгдэhэн байна. Имэ арга хэрэглэдэг болоhонhоо хойшо хонидой hубайралга үсөөн болоо, үүлтэрынь түргөөр hайжаржа эхилээ. Хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэдээ эрхим үүлтэрэй, ноohо hайнтай, бэеэр томо хусанууд хэрэглэгдэнэ.

Бутыд Гомбоевнагай даадаг отараhаа жэл бүри нарин, нарибтар ноohотой хурьгад абтажа, hайн үүлтэртэ хонидой hүрэгтэ ниилүүлэгдэдэг байна.

Колхозой хонидой үүлтэрэйнь hайжаржа байhые нэгэ имэ жэшээ дээрэhээ харуулжа боломоор. Тус колхоз 1954 ондо центнерhээ үлүүтэй нарин ноohо, 8 центнер нарибтар ноohо гүрэндэ тушааhан байгаа hаа, мүнөө жэл 13 центнер нарин ноohо, 20 центнер нарибтар ноohо тушаагаа. Колхозой хонин hүрэг соо шэрүүн ноohотой нютагай үүлтэрэй хонид үгы болоnхой. Хонидой тоо толгойн олошорхо, үүлтэрэйнь hайжархада колхозой олзо доход улам түргөөр ургана. Энэ колхоз урзанда гүрэндөө ноohо тушаажа 150 мянган түхэригэй олзо доход оруулhан hаа, мүнөө жэлдэ 270 мянган түхэригэй олзо абаад байна. Эртын хурьгадай ноohон тушаагдажа үшөө үргэлжэлhөөр.

Колхозой хонидто бонитировко хэгдэнхэй. Тиигэжэ ноohонойнгоо шанараар, үүлтэр үүлтэрээрээ, бэеынгээ түхэл шэнжээр илгагдаhан хонидто хусанууд тааруулжа табигдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Б. Г. Гармаевагай отарын үбэл гараhан хурьгадай ноohо хайшалжа байна.

А. Мантаевай фотозурагууд.

Хонидые шадамараар бэлшээхэ хэрэгтэй

Хонидоо хайшан гээд бэлшээдэг, бэлшээриингээ газарнуудые яажа хэрэглэдэг тухайдаа нүхэр Гармаева hонирхолтойгоор хөөрэбэ. Үнгэрэгшэ үбэлдөө энэ отарынхид Ярагайта гэжэ нютагта хонидоороо үбэлжэhэн байна. Хонидынь бүхэли үбэлдөө бэлшэжэ гараа.

Намартаа эрүүр, саhанай үшөө ороодүйдэ Бутыд Гомбоевна бэлшээриингээ газарнуудые hайса тухайлжа абадаг, ямар сагта али бэлшээридэ хонидые адуулхаб гэжэ тодорхойлдог байна.

Үбэлэй сагта хонидые бэлшээхэ гээшэ тиимэшье бэлэн бэшэ юм. hалхи шуургатай, янгинама хүйтэн сагуудта хонидые бэлшээхэ дүршэл, шадабари хэрэгтэй. Сүбэгтын хонишод, тэрэ тоодо Бутыд Гомбоевна hалхитай хүйтэн үдэрнүүдтэ хонидоо хадын үбэрөөр, нэмэри дулаан газарнуудта адуулдаг. Үбэлдөө хонидые саhа багатай газарнуудаар ябуулхада hайн юм. Хонидынь үглөөгүүр үбhэ, солоомо багаханаар эдижэ дулаасаад, наранай гараhан хойно бэлшээгдэдэг. Тиигээд үдэшэ нара оротор хагданда эдеэлдэг.

— Хонидые дороhоонь, илангаяа хажуу талаhаань даарулжа, hалхинда үлеэлгэжэ болохогүй. Хонид ноohо ехэтэй байдаг тула, дээрэhээн даарадаггүй юм. Тиимэhээ, бидэнэр хонидойнгоо байрын хушалта талые ехээр дулаалдаггүй, харин хажуу тээhээ hүрьехэгүйгөөр, ханыень hайтар дулаалдаг, шабадаг байнабди,—гэжэ Бутыд Гомбоевна хөөрэнэ.

Үбэлдөө хонидынь тэжээлэй дабhаар хүсэд хангагдадаг, харин зундаа хонидто тиимэ дабhан эдюулэгдэдэггүй. Юундэб гэхэдэ, Сүбэгтын талада хужар элбэг юм. Зунай сагта хонид эртэ үглөөгүүрhээ захалаад, үдэшын харанхы болотор бэлшэгдэжэ, садатараа эдеэлдэг. Хонидые илангаяа үглөө үдэшын hэрюундэ бэлшээхэ, садатарнь эдеэлүүлхэ гэжэ хонишод оролдодог байна. hэбшээ hалхигүй, шанга наратай халуун үдэрэй болоо hаа, хонидоо үдэртөө 2—3 час соо хургадаг. Наранай дээрэхэнэ гарахалаар хонид hэбшээтэй сэлдеэн хада гүбөөнүүдэй оройдо гаргагдажа, үдын халуун болотор тэндэ бэлшээгдэнэ. Тиигээд үдэшын hэрюундэ таладаа гарадаг. Зунай бэлшээриин үедэ хонидые үдэртөө хэдэ дахин уhалха шухала. Халуудажа ябаhан хонидые уhалхада hэрюусээд, нилээд удаан hайнаар бэлшэдэг байна. Хонидые зундаа туужа, тараажа ябаад бэлшээхэ хэрэгтэй гэжэ Бутыд Гомбоевна тэмдэглэнэ. Хонидые дураарань орхёо hаа, үдэр дүүрэншье нэгэ доро бөөгнэршөөд, хургажа байхадаашье торохогүй юм. Тиимэhээ, үдэрэй шанга наранда хонидые hүүдэр газарта байлгаад, hүүлээрнь бэлшээри тээшэнь залажа, тараажа ябаад адуулха хэрэгтэй.

Эндэхи хонишод үбэлэй хурьгадые hая болотор үглөөниинь дүтэ шадарай бэлшээринүүдтээ ябуулаад, үдэшэндөөл эхэнүүдтэйнь ниилүүлжэ, холын бэлшээринүүдтэ гаргадаг байгаа. Юундэб гэхэдэ, хурьгад яhала томо болоhоншье hаа үдэр дүүрэн томо хонидтой бэлшэжэ ябахадаа эсэхэ, хүсэжэ ядаха, тиигээд мүртэйгөөр эдеэлхэгүй байна бшуу.

Зундаа, намартаа хони хурьгадые hайнаар уhалжа байха хэрэгтэ Бутыд Гомбоевна ехэ анхаралаа табидаг. Намартаа ногооной хагдарха, хатаха үеэр хонид ехээр ангадаг. Тиимэhээ Сүбэгтын хонишод намарай сагта хонидые үдэртөө 3—4 дахин уhалдаг. Харин үбэлдөө хонидынь уhаар дуталдадаг байна. Отарын хонидой үбэлжэдэг газарта уhан үгы юм. Хонишод хэдэн километрын газарта байдаг Сүбэгтын голдо хонидоо асаржа уhалдаг. Колхозой правлени энэ отарын үбэлжэдэг Ярагайта нютагта худаг малтуулха хэмжээ абаха ёhотой.

hүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи хонидой ноohон оньhон аргаар хайшалагдадаг болоо. Тиигэжэ хонидой ноohон хөөрэн сасуугаа гээлтэдэ оруулагдангүйгөөр, багахан болзор соо хайшалагдана. Отарын хонишод электромеханическа хайшануудые өөhэдөө барижа, хонидойнгоо ноohо хайшалалсана. Мүнөө жэлдэ хонин бүриhөө дунда жэшээгээр 2 килограмм шэрүүбтэр ноohон хайшалагдаа.

— Хурьганаймнай ноohон ехэ нэмэри болоо. Хэрбээ үбэлэй сагта хонидоо уhаар дутаагаагүй байгаа hаа, бүришье ехэ ноohо хайшалха hэмди,—гэжэ Бутыд Гомбоевна хэлэнэ.

Иигэжэ Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон Бутыд Гармаева оролдосото ажалаараа бусадта жэшээ харуулан хүдэлмэрилжэ, ниитынгээ хонидой тоо толгойе олошоруулхын, үүлтэрыень түргэнөөр hайжаруулхын түлөө оролдожо байна.

—Бутыд Гомбоевна наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые хүдэлмэридөө зоримгойгоор хэрэглэдэг, даабарита ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, түрүү хонишодоймнай нэгэн,—гэжэ колхозой партийна организациин секретарь Самбу Доржиевич Юмтаров хэлэнэ.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

Вьетнамай Демократическа Республикада профсоюзна организацинууд завод болон фабриканууд дээгүүр культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие ехэ оролдосотойгоор ябуулна. Хүдэлмэришэнэй клубуудай дэргэдэ уншалгын таһагууд эмхидхэгдэнхэй. Библиотекэдэнь политическэ болон уранһайханай номууд олошорно,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хон-Гай гэжэ нүүрһэ малтан абадаг гүрэнэй предприятиин хүдэлмэришэнэй клубай уншалгын таһагта.

Вьетнамска информационно агентствын фото.

А. И. Микоян Бриони аралда ерэбэ

БЕЛГРАД, июлиин 22. (ТАСС). ТАНЮГ агентство иигэжэ дамжуулна.

Советскэ Союзай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян мүнөөдэр Бриони аралда ерэбэ. Союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшо Александр Ранкович Буладахи аэропортдо тэрэнии угтаа.

Мүнөө үдэшэ президент Тито обед эмхидхэжэ, Микояниие уряа. Союзна арадай скупщинын түрүүлэгшэ Моша Пьяде, Союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшонор Кардель, Ранкович, национальна оборонын асуудалаар гүрэнэй секретарь генерал Гошняк, гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй секретарь Коча Попович, Союзна гүйсэдхэхэ вечын гэшүүн Тодорович обед дээрэ байлсаа.

Советскэ Союзһаа Белградта байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол Фирюбин обедтэ мүн лэ байба.

Микоян юрэл айлшалжа ерээ, Бриони дээрэ хоёр хонохо юм гэжэ мэдээжэ болоо.

СССР ГДР хоёрой правительственна делегацинуудай хоорондохи хэлсээнүүдэй дүнгүүдые ГДР-эй Министрнүүдэй Совет һайшааба

БЕРЛИН, июлиин 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани боложо, Германска Демократическа Республика Советскэ Союз, хоёрой правительственна делегацинуудай хоорондо Москвада болоһон хэлсээнүүдэй дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Түрүүлэн үгэ хэлэһэн премьер-министр О. Гротеволь германска асуудалые шиидхэхэ, ГДР-эй хүн зоной ажабайдалые саашадань һайжаруулгада эдэ хэлсээнүүдэй ехэ удхашанартай байһые тэмдэглэбэ.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, промышленностиин ба транспортын асуудалнуудые эрхилхэ комиссиин хүтэлбэрилэгшэ Ф. Зельбман ГДР-эй правительственна делегациин зүгһөө тоосоото элидхэл хэбэ.

Хани харилсаанай, ахадүүгэй ёһоор бэе бэеэ ойлголсоһоной оршон байдалда үнгэргэгдэһэн московско хэлсээнүүдэй дүнгүүд национальна ба уласхоорондын туйлай ехэ удхашанартай гэжэ Ф. Зельбман онсо тэмдэглэбэ.

Заседани дээрэ ГДР-эй премьер-министрын орлогшонор Л. Больц, Г. Лох, П. Шольц, Ф. Эльснер, О. Нушке, В. Штоф гэгшэд мүн лэ үгэ хэлээ.

Зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр Министрнүүдэй Совет хадаа почта ба телеграфын министр Ф. Бурмейстерэй дурадхалаар бүхы немецкэ арадай аша туһада амжалтатайгаар үнгэргэгдэһэн хэлсээнүүдэй түлөө ГДР-эй правительственнa делегациин гэшүүдтэ баясхалан хүргэбэ.

Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитедэй пленум дүүрэбэ

БУДАПЕШТ, июлиин 22. (ТАСС). Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитедэй пленум дүүрэбэ. Зүбшэхэ зүйлэй хоёрдохи асуудал—Политбюрогой элидхэл ба социалистическэ демократие үргэдхэхэ тухай шиидхэбэриин проект тушаа Центральна Комитедэй 24 гэшүүн үгэ хэлээ.

Центральна Комитедэй бүримүһэн нэгэн нягта байһые үгэ хэлэгшэд харуулба.

Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Эрне Гере түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Июлиин 21-дэ болоһон дэлгэрэнгы заседани дээрэ Центральна Комитет венгерскэ арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд тухай Политбюрогой элидхэл зүбшэн хэлсээ.

Центральна Комитет хоёрдохи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые үндэһэ болгон баталан абаад, текстээ гүйсэд зохёохын тула комисси байгуулба.

Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитет Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын телеграмма баталан абаба.

Телеграмма дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитедэй пленум Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедтэ ахадүүгэй халуун баяр хүргэнэ. Коммунизм байгуулгын, эб найрамдал хамгаалгын, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгын, арадуудай хоорондохи хани барисаанай, коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ахадүүгэй һаналаа нэгэдэлгын аша туһада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй ябуулжа байгаа сэсэ мэргэн, бодомжотой, шууд сэхэ политика Венгерскэ ажалшадай партида тон ехэ туһа болоно. Бүхэдэлхэйн ажалшадай, хүдэлмэришэнэй партинуудай ажал-ябуулгын нэгэдэлэй аша туһада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин съезд хүн түрэлтэнэй үмэнэ асари ехэ шэнэ хараа бодолнуудые нээжэ үгөө. Энэнь Венгерскэ ажалшадай партида, бүхы венгерскэ арадта шухала һургаал болоно.

Шэнэ хүсэ нэмэһэн, бата нэгэдэлтэй манай партиин Центральна Комитет бодото венгерскэ байдалые хараадаа абажа, социалистическэ демократизмые дэлгэрүүлжэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын олгоһон арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ зорилгоор өөһэдынгөө арадай аша туһада, ороноо һалбаран бадаруулхын аша туһада бүхы юумэ хэхэ.

Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитет марксизм-ленинизмые творческо ёһоор хүгжөөхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын оруулһан оруулалтые үндэрөөр сэгнэжэ, бүхэдэлхэйн коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудта, өөрынгөө бэеэ дааха байдалай түлөө, бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы арадуудта манай ахадүү партиин зүгһөө үзүүлэгдэһэн идейно-политическэ туһаламжа гэжэ тэдэниие тоолоно.

Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитет.

Французска Коммунистическэ партиин XIV съезд дүүрэѳ

Июлиин 18-һаа 21 хүрэтэр Гаврта болоһон Французска Коммунистическэ партиин XIV съезд дүүрэбэ.

Социальна дэбжэлтын түлөө, эб найрамдалай ба Франциин национальна нэрэ хүндын түлөө гэһэн Морис Торезой, Муниципалитедүүд олониитэ ажалшадта алба хэнэ гэһэн Жак Дюклогой элидхэлнүүдые съездын делегадууд ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэбэ.

Нэгэдэхи элидхэл тушаа үгэ хэлэхэ зуураа, делегадууд алжирска асуудалда, тэрэниие эбэй ёһоор шиидхэхэ арга замуудта горьтойхон анхаралаа хандуулаа. Энэ асуудал тушаа, жэшээнь, Буш-Дю-Рон департаментын коммунистическэ партиин федерациин секретарь Дуаз, Сена департаментын компартиин нэгэ федерациин секретарь Лантерпье, Роно департаментын партийна организациин түлөөлэгшэ Кань ба бусад олон хүнүүд үгэ хэлээ.

ФКП-гэй ЦК-гэй гэшүүн Роже Гароди идеологическа асуудалнууд тушаа тогтожо хэлээ. Франци дотор буржуазна культурын доройтон хосоржо байһые тодорхой жэшээ баримтануудые дурдан харуулба.

Мозель ба Нор департаментнуудай компартиин организацинуудай түлөөлэгшэд ажалшадые капиталистнуудай ямараар мүлжэжэ байһан тухай хэлээ, политическэ ба социальна шухала асуудалнуудаар коммунистнуудай болон социалистнуудай хамтадаа ямар хүдэлмэри хэжэ байһыень тодорхой жэшээ дээрэһээ харуулаа. Манай департамент дотор Социалистическэ партиин нүлөөе зарим коммунистнууд тоодоггүй байгаа, социалистнуудтай нэгэдэмэл фронт байгуулха хэрэгтэ энэнь олонхи ушарта һаад болодог байгаа гэжэ Нор департаментын федерациин түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Энэ талаар, илангаяа мүнөө үедэ Алжирта дай зогсоохын түлөө тэмсэлдэ зарим тэды амжалта туйлагдаа.

Французска таряашадай байдал тухай, өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө, ажалшадай ниитын интересүүдэй түлөө тэдэнэй хайшан гэжэ тэмсэжэ байһан тухай энэ департаментын федерациин секретарь Турнэ хөөрэжэ үгэбэ. Хүдөө тосхонуудта партийна бүлгэмүүд улам олоор байгуулагдана, олониитэ таряашадай дунда партиин ябуулдаг хүдэлмэриин политическэ хэмжээн дээшэлүүлэгдэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Алжирска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө бүхы орон дотороо дэлгэржэ байгаа тэмсэлдэ олониитэ таряашад улам эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг боложо байна.

Па-де-Кале департаментын федерациин секретарь Сог коммунистнуудай ба социалистнуудай хоорондо нэгэдэмэл фронт байгуулха асуудалда онсо анхаралаа хандуулба. Политическэ ба социальна гол шухала асуудалнуудаар Франциин дотоодын ба уласхоорондын мүнөө үеын эрхэ байдалда эдэ хоёр партинуудай хоорондо нягта холбоо барисаа байгуулха шухала болоо гэжэ тэрэ хэлэбэ. Франциин Коммунистическэ залуушуулай союзые байгуулха тухай ФКП-гэй ЦК-гэй дурадхалые оратор дэмжэбэ.

Съездын делегадууд үгэ хэлэхэ зуураа, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ажал-ябуулгада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын, мүн «Ганса нэгэн хүнүүдтэ шүтэн һүгэдэхэ ябадалые ба тэрэнэй хойшолонгуудые зайсуулха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолой туйлай ехэ удхашанартай байһые тэмдэглээ.

Партиин бүхы шатада коллективнэ хүтэлбэрилгын ёһо гурим шууд сэхээр сахиха шухала байһан тухайда хэдэ хэдэн делегадууд хэлээ.

ФКП-гэй ЦК-гэй секретарь Марсель Сэрвэн ехэ үгэ хэлэхэ зуураа, хүдэлмэришэн ангиин ажал-ябуулгын нэгэдэлэй идейнэ ба эмхидхэлэй үндэһэ һууринууд тухайда тогтоһон байна. Марксистско-ленинскэ теориие «улам һайн» болгохо шухала гэжэ тоолодог зарим коммунистнуудай дурадхалые оратор буруушааба, юуб гэхэдэ, тэдэнэр энэ лозунг доро оппортунистическэ үзэл бодол баримталан тараана.

Съездын делегадууд партиингаа нэгэдэлые, тэрэнэй политическэ дайшалхы шадабариие саашадань бэхижүүлхэ тухай дэлтэрэнгыгээр тогтон хэлэбэд.

Французска Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй уряалаар съезд дээрэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци байлсаа. Энэ делегациие КПСС-эй Центральна Комитедэй секретарь ба Президиумэй гэшүүн М. А. Суслов толгойлно, делегациин составта КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн А. И. Кириченко, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн Б. Н. Пономарев оролсоно.

Французска Коммунистическэ партиин XIV съездын июлиин 19-нэй үдэрэй заседани дээрэ КПСС-эй делегациин хүтэлбэрилэгшэ КПСС-эй ЦК-гэй секретарь ба Президиумэй гэшүүн М. А. Сусловто үгэ үгтөө.

Бүхы делегадууд хүл дээрээ зогсожо, «Интернационал» дуулаба. Съездын трибунын хажууда М. А. Сусловай хүрэжэ ерэхэдэнь, тэрэниие нэрьемэ, үни удаан альга ташалгаар угтаба. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй зүгһөө М. А. Суслов амаршалгын үгэ хэлэбэ. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй амаршалгын һүүлэй үгэнүүдые делегадууд ба айлшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Делегадууд болон айлшад «Марсельеза» дуулаба. КПСС-эй ЦК-гэй хүндэлэлдэ гурбан дабхар «ура!» соностобо.

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ, Ажалшадай Вьетнамска партиин Центральна Комитедһээ, Югославска коммунистнуудай Союзай Центральна Комитедһээ эльгээгдэһэн амаршалганууд съезд дээрэ уншагдаба. Тэрэшэлэн съездые коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй бусад партинууд амаршалһан байна. Элдэб шалтагаанаар өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые эльгээжэ шадаагүй ахадүү 24 партиһаа съезд амаршалга абаа.

XIV съездын делегат Франциин гайхамшаг эрдэмтэ Фредерик Жолио-Кюриин амаршалга съезд дээрэ уншагдаба. Үлбэртэһэн ушарһаа Фредерик Жолио-Кюри съезддэ байжа шадаагүй.

Съездын делегадууд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын харюу бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Коммунистическэ партиин XIV съезд коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй ахадүүгэй бүхы партинуудта хандаһан хандалга нэгэн һаналаар баталан абаба.

Июлиин 21-дэ болоһон түгэсхэлэйнгээ заседани дээрэ Французска Коммунистическэ партиин съезд Французска Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ажал-ябуулга тухай Морис Торезой тоосоото элидхэлые нэгэн һаналаар һайшаагаад, Франциин залуушуулай Коммунистическэ Союзые байгуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Залуушуулай Коммунистическэ бэеэ дааһан гурбан организаци: эдир хүбүүдэй—Франциин залуушуулай Коммунистическэ Союз, басагадай — Франциин басагадай Союз, студентнүүдэй — Франциин студентнүүдэй Коммунистическэ Союз байгуулха гэжэ съезд шиидхэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр съезд ажалша социалистнуудта хандаһан хандалга нэгэн һаналаар баталба.

Съезд муниципалитедүүдтэ коммунистнуудай хэдэг хүдэлмэри тухай, политическэ асуудалнууд тушаа шиидхэбэринүүдые баталба.

ФКП-гэй XIV съезд Центральна Комитедээ һунгажа, хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Шэнээр һунгагдаһан ЦК-дэ Центральна Комитедэй түрүүшын составай гэшүүд бултандаа оруулагдаа. Хамта дээрээ 75 хүн ЦК-гэй гэшүүдээр һунгагдаа.

Франциин гайхамшагта эрдэмтэ Фредерик Жолио-Кюри ЦК-гэй шэнэ гэшүүн болгогдобо.

Партиин Центральна Комитедээр һунгагдаһан Политбюрогой состав съезд дээрэ соносхогдобо.

Партиин Генеральна секретаряар Морис Торез һунгагдаба.

Съезд дээрэ түрүүлэгшээр һууһан Вальдек Роше түгэсхэлэй заседани дээрэ богонихон үгэ хэлэбэ. Коммунистическэ партиин хэлбэришэгүй нэгэдэлтэй ба хүсэтэй байһые тэрэ тэмдэглэбэ.

Франциин ажалшадай олон тоото делегацинууд съездые амаршалба. Делегадууд ба айлшад омог баяр-тайгаар, тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр «Интернационал». «Марсельеза дуулаба. Французска Коммунистическэ партиин XIV съезд дүүрэбэ.

(ТАСС).

Брионско аралнуудһаа А. И. Микоян бусаба

БЕЛГРАД, июлиин 23. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян Брионско аралнууд дээрэ үнжөөд мүнөөдэр тэндэһээ бусаба гэжэ ТАНЮГ агентство мэдээсэнэ.

Союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшо Эдвард Кардель Пульска аэродром дээрэһээ А. И. Микояниие үдэшөө.

Һурагшадай туһаламжа

Зэдэ Борьёогой … тала дайдаар элб… ра бороо һүүлэй … эндэхи колхозууда… дээгүүр сабшалан, … ургаса һайнаар га… Үндэр ургасата … ороохо таряа хүр… готой эндэхи зон … луу, ухи хүүгэдүй … оролдожо, ургасы … һайн хаһуулха за… эмхидхэнэ.

Колхозой центрэ… дүй ябахада сайда… гол нэмжын харага…

— Лагерьнай … гэлдэн колхозой це… алад саада тээнь … рагдаһан шэнэ … заан машина дээрэ… һан хүбүүд, басага… нээр хөөрэлдэнэ.

Тэрэ харагдааша… рада хүрэжэ ерэн… колхозниггууд мяг… хонидой баггаам… байра барижа, унэ… гаа абаха сүлөө … хэдэлжэ байба. … рын үбэртэ бариг… шэнэ байшангай н… сагад, нүгөөдэлэ… оронхой, оро дэбис… хёо зохидоор хур… байба, журамтай ка… байба. Тэдэнэр … павловкын дунда … һурагшад гэ… амаралтын үедэ к… лэдбэри дээрэ ажал… һурагшад хүдэлмэ… хүсэ шадала…

Петропавловкын … гуулиин багша … Дмитриевич Сюсин… рилдэг түс һургуул… ша классууда һур… дын аймагай Кир… жэтэ колхозой огор… ралсалай жэлэй … хойно хүдэлжэ бай… линнхид колхозой … дэр ургаса хураа… дань иигэжэ туһал…

Үдын забһарла… хүдэлмэрииигөө … рагшад волейбо… бусад наада … ном уншана, басага… уран өгло хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: … лиин һурагшад … ажаллажа байна.

Текстынь Н. Ц…

Фотонь В. Ц…

Түгэдтэ шэнэ город барижа эхилээ

Синьхуа агентствын июлиин 19-дэ мэдээсэһэнэй ёһоор, Түгэдэй хүдөө ажахын гол районуудай нэгэн болгошо Дагбо-Конгдэ. Джамда мүрэн шадар шэнэ городой барилга эхилээ.

Мүнөө жэлдэ байрын гэрнүүдһээ гадна, арадай банкын, почта ба телеграфын, гүрэнэй худалдаа наймаанай компанинуудай, больницанууд болон бусад эмхи зургаануудай байшангууд баригдаха юм. Электростанци бариха түсэб зохёогдожо байнхай. (ТАСС).

Индидэ уһанай үер болобо

Индиин Орисса, Хайдерабад болон бусад штадуудта һүүлэй үедэ уһанай ехээр үерлэһэн тухай индийскэ информационно бюро июлиин 20-до мэдээсэбэ.

Тусхай мэдээнэй ёһоор июлиин түрүүшын 7 хоногой турша соо гол мүрэнэй үерлэһэнһөө уламжалан Бихар штадта нэгэ мянган квадратна миль үлүүтэй талмай уһанда абтаа. Энэ штадай тарилга гэмтэжэ, тэрээнһээ уламжалан 16 миллион рупиин хохидол тохёолдоо гэжэ багсаагдана. (ТАСС).

Индидэ газар хүдэлбэ

ДЕЛИ, июлиин 23. (ТАСС). Пресс Траст оф Индиа агентство июлиин 21-дэ Индиин баруун эрьедэ газарай хүдэлһэн тухайда мэдээсэнэ.

Газарай хүдэлһэн гол центрынь Бомбей городһоо 350 миль тухай байгаа гэжэ Бомбейн обсерватори мэдээсэнэ.

ЛОНДОН, июлиин 23. (ТАСС). Рейтер агентствын Бомбейдэ байдаг корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, газарай хүдэлһэнһөө боложо, Катг штадай Анджар город ехээр гэмтээ ха. Тэндэ 100 хүн үхөө.

Анджарта, тус город шадар 1000 гэр сүм эбдэрээ, бутаран унаһан гэрнүүд дороһоо олон хүнүүд гаргагдаадүй гэжэ оройшог абтаһан мэдээсэлнүүд дотор хэлэгдэнэ. Туһаламжа үзүүлхын тулада полици, врачууд ба бусад хүдэлмэрилэгшэд Анджар эльгээгдээ.

США-да болоһон хёо

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 23. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй хэдэ хэдэн районуудта ехэ аадар ороһон, үер, айхабтар шанга һалхин болоһон байна.

Энэ һалхинһаа илангаяа Пенсильвани, Мэри ленд, Виргини, Невада ба Хойто Каролина штадууд усалтаа. Тэрээнһээ боложо, хүнүүд үхөө ха.

ФРГ-эй президент Хейс бүгэдэниитын сэрэгэй уялга тухай хуули баталба

БОНН, июлиин 21, (ТАСС). ДПА агентствын дамжуулһанай ёһоор, мүнөөдэр ФРГ-гэй президент Хейс Баруун Германида бүгэдэниитын сэрэгэй алба бии болгохо тухай хуули баталба.

Чанкайшистска агаарай дээрмэшэдтэ сохилто үгтэбэ

ПЕКИН, июлиин 22. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, июлиин 20-до чанкайшистска реактивна 4 истребитель Фуцзянь провинциин агаарта добтолон оробо. Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин самолёдууд чанкайшистска самолёдуудай нэгые гэмтүүлхэдэнь, бэшэниинь зугадашоо.

Энээнһээ нэгэ бага урид энэ үдэр чанкайшистска 4 истребитель Тунчун район дээрэ Фуцзянь провинциин агаарта добтолон ороһон байгаа. Тэдэнэй нэгэниинь Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин зенитнэ артиллеридэ тудагдажа гэмтэһэн байна.

Барилгын саг ү… бригада

Сталинай нэрэмжэт… барилгын саг үргэлж… эмхидхэгдээ нилээ… рилга хэжэ байна.

Нёдондо эндэ элеват… дурбэн гэр, хонинод б… томашнын баггаха… ригдаа.

Тэжээл буйлуулха … толгой үхэрэй байра, … таряаны эхэ склад… баня гэхэ мэтэ шэнэ… мүнөө жэл ашаглалгад… энээнһээ гадна ферм… хоёр колбтаза, малш… гэрнууд, шэнэ электро… дажа эхилэнхэй.

Эндэ барилгын хо… ажаллана. Тус бригад… Бато Бадмаев, Жимб… Радна Доржиев гэгша… наар хүдэлжэ, үдэрэй … ри 120—150 процент д…

Ц.

ХРОНИК…

РСФСР-эй Верхов… Президиумэй 1956 оной … най Указай ёһоор, За… гай Доодо-Курбын се… үгы болгогдоо.

Редакто…
О. …

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27 37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и перевод… культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37 32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00822. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак…